

૩૬૯૯

શ્રી.
સુમત પ્રબોધિકા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
શ્રી: લક્ષ્મિચંદ ચતુર.

વાંકાનેર કાઠિયાવાડ.

કુંડળિઆ.

તેરાપંથી મનમે, નહી દયા નહી દાન;
ચુકા કહે મહાત્મીરને, ફીર ધરે ઉત્તુકા ધ્યાન.
ફીર ધરે ઉત્તુકા ધ્યાન, જ્ઞાન પશુ ઉત્તુકા ગાંધ;
આપ નરકમેં જાય. એર પરકું લેછ નવે.
કહે કવિ જનદાસ, આપ હે ઉધામતિ;
નહી દયા નહી દાન, તે મત તેરાપંથી. ૥૧૧૥

સને ૧૮૬૭ ના રપ મા આકટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરવાઈછે.

સવંત ૧૯૪૪ મ. સ. ૧૮૮૮

કિંમત ૪ આના.

અમદાવાદ સુનિયન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

૩૬૯૯

શ્રી.

સુમત પ્રબોધિકા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શેઠ લક્ષ્મિચંદ અતુર.

વાંકાનેર—કાડિયાવાડ.

કુંડળિઓ.

તેરાપંથી મતમે, નહી દયા નહી દાન;
ચુકા કહે મહાવીરને, ફીર ધરે ઉતુંકા ધ્યાન.
ફીર ધરે ઉતુંકા ધ્યાન, જ્ઞાન પણ ઉન્કા ગાવે;
આપ નરકમેં જાય, આર પરકું લેછ જાવે.
કહે કવિ જનદાસ, આપ હે ઉધામતિ;
નહી દયા નહી દાન, તે મત તેરાપંથી. ૥૧૥

સને ૧૮૬૭ નારપ મા આકટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવીછે.

સવંત ૧૯૪૪ ઇ. સ. ૧૮૮૮

કિંમત ૪ આના.

અમદાવાદમાં.

ધીકાંટે શેઠ મોતીલાલ અમરતલાલના ડેલામાં
'યુનીઅન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ'માં મહેતા
ઘેલાલાઈ નરસિંહદાસે છાપી.

પ્રસ્તાવના.

શ્લોક.

પ્રાણિપસ્યજિનેશાનં ન ત્વાગુરુપદાંબુજં

ત્રયોદશપર્થામત સ્વંડનંક્રિયતેમયા ?

આ અનાદિ સંસાર સમુદ્રમાં પરિભ્રમણ કરતા પ્રાણિ-
ને ધર્મ અદ્વિતીય આધાર ભૂત છે તે ધર્મના રસ્તા અનેક
પ્રકારના છે તેહમાં પણ સત્ય ધર્મ મિલવો મુશ્કેલ છે અસ-
ત્ય ધર્મ અંગિકાર કરનારા લોકો ધણા છે, પણ સત્ય ધર્મ ઓ-
લખ્યા વીના જે લોકો ધર્મ કરે છે તે અધર્મ જાણવો અધ-
ર્મ સેવવાધિ આત્માનું કલ્યાણ થાતું નથી. માટે સત્ય ધર્મનું
સોધન કરવું તે સત્ય ધર્મનું લક્ષણ એ છે જે આગમ પ્રણિતો
ધર્મ: શેષ સ્વધર્મ:

તેરાપંથિનો મત શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ છે, કમકે એ લોકો
આવકને કુપાત્ર કહે છે આવકને કાયાને અધિકરણ કહે છે,
આવકને અવ્રતનિ ક્રિયા કહે છે માટે આવક કુપાત્ર તેને અ-
વરાવવામાં નમસ્કાર કરવામાં તેનો વિનય વેચાવચ કરવામાં
એકાંત પાપ છે, તેને કહેવું જે ક્રિયા સૂત્રમાં આવકને કુપા-
ત્ર કહ્યા છે આવકને કાયાને અધિકરણ કોઈ સૂત્રમાં કહી ન-
થી, ભગવતીમાં આવકને અવ્રતનિ ક્રિયા ઉતરી ગઈ કહિ છે

માટે એ લોકનું બોલવું તદ્દન અસત્ય છે સૂત્રમાંતો આવક
 આવીકા રતનની માત્રા સમાન કહ્યા છે, સુસાધુ, આર્ય ધર્મા-
 ધર્મી, વ્રતાવ્રતિ, કહ્યા છે તેને દીધામાં પાપ હોયતો પડીમા
 ધારી વહોરવા જાય છે તેને દીધામાં પાપ લાગશે પડીમાં ધા,
 રીને પાપ કરવા કરાવવાના પયખાણુ છે તો પડીમા ભાંગશે
 માટે આવકને દિધામાં ધર્મ છે તિમ શંખ આવકને પોખલી
 આવકે, અંબડના ૭૦૦ શિષ્યે અંબડને નમસ્કાર કર્યો છે
 માટે આવક સુપાત્ર છે તેને દિધામાં લાભ છે, તેનો વિનય
 વેચાવચ કરવામાં આવકને મહા લાભ છે, વલિ એ લોકોમાં
 પણ કેટલાક લોકો આવકને દિધામાં ધર્મ કહે છે ને કેટલા
 પાપ કહે છે માટે એ લોકોની પણ એક શ્રધા નથી,

વલિ તેરાપંચિ લોકો કોઈક દાતાર વણિમગ કૃપણ
 બિખારી અતિયિ રાંકને અનુકંપા જાણિ દાન દેવે છે તેને પ-
 લુ એકાંત પાપ કહે છે તે તદ્દન અસત્ય છે કેમકે સૂત્રમાં
 તો ગુરુમુખિ આણિ મોક્ષ મતજમે અસંજતિ અવ્રતી તથા
 રૂપનાને દિધામાં એકાંત પાપ કહ્યું છે પણ અનુકંપા દાન-
 તો કરણા આણિ દિધામાં નિષેધ્યું નથિ. ઠાણાંગને ૧૦ મે
 ઠાણે દશ દાન કહ્યા છે તેલમાં અનુકંપા દાન પ્રથમ કહ્યું છે.
 ને અધર્મ દાન તો જુદુ કહ્યું છે માટે અનુકંપાદાન અધ-
 ર્મ દાન નહિ, ને જે અધર્મ કહે છે તે સૂત્રના અગ્રણુ જા-
 ણુવા. દાન દેવામાં પાપ હોયતો શ્રેણિક રાજાએ અમારપડો

(૫)

સ્થા કારણે વગડાઓ. પ્રદેશીએ દાનશાલા સ્થા કારણે ધર્મ પામીને માંડિ. મેઘકુંભારને જીવે હાથીને બે શશલો સ્થા કારણે ઉગાર્યો તીમ શશલાને બચાવવાધિ પરીત સંસાર સ્થા-કારણે ક્યો તે ઉપર કુતર્ક કરે છે કે દાનશાલા માંડિ તે શોભા વાસ્તે તેનો ઉત્તર હે મુઠ ધર્મ પામિને પાપ વધારવું કે ઘટાડવું તિમ પાપ હતું તો કેશી સ્વામીએ કિમ નિષે-ધ્યું નહિ, માટે દાનમાં ધર્મ છે-વલિ ઐલિકના અમારપડા ઉપર રાજનિતિ કહે છે તેનો ઉત્તર અહો અગ્નિની રા-જનિતિ હોયતો ભરત મહારાજનિ જન્મુદ્ધિપ પ્રગ્નિમાં કો-લિકનિ ઉવવાઇમાં રાજનિતિ વર્ણવી તેહમાં અમારપડો કિમ વર્ણવ્યો નહિ માટે ઐલિકે ધર્મ પામિ એટલિ અધિ-કાઇ કરી ધણા જીવેને અભયદાન દિધું. માટે અભયદાન સ-ર્વદાનમાં શ્રેષ્ઠ છે, વલિ એકોક્ષે કહે છે કે પોતાનું પાપ ટા-લવુ પણ અનેરાનું પાપ આપણાથી ટલવું નથિ તેહને કેહવું જે સૂત્ર ઉપાશક દશામાં મહાશતકજીએ પોતાની સ્ત્રી ઉ-પર ક્રોધ ક્યો તેનું પાપ કાંઇ પરમેશ્વરને લાગતું નહોતું પ-ણ પરમેશ્વરે ઉપકાર જાણિ ગીતમ સ્વામિને મોકલી મહા-શતકજીનું પાપ ટલાવ્યું, માટે પાપ ટલાવ્યામાં પણ ધર્મ છે. વલિ એકોક્ષે કેહેછેકે પરાણે પાપ ટલાવ્યામાં ધર્મ ન-થિ તેહને કેહવું જે, ચાતા સૂત્રમાં તેટલિ પ્રધાનને પોટિલ દે-વતાએ ધણું કષ્ટ પમાડિ સ્થા કારણે સમજવ્યો એહને સં-

જમ લેવાનો ભાવ નહોતો પણ પરાણે કંઈ દેધ સમજાવ્યો, માટે પરાણે પાપ મુકાવ્યામાં પણ ધર્મ છે. તિમદશા શ્રુત સ્કંધમાં શ્રેણિક રાજાએ દંડે પિટાવ્યો ને કેહેવડાવ્યું કે માહરી રાજાએ નગરીમાં હિ બાહીરે મહાવીર સ્વામી અથવા તેહના સાધુ સાધવી આવે તેહને પોતાની જગા ઉતર્યા જેહવી હોય તો કોઈ લોક ના કહેસો નહિ. નહીતો ગુનેહગાર થાશે એ અધિકારે પણ કેટલાક અન્યમતીને શ્રેણીકના હુકમથી જગ્યા આપવી પડિ માટે પરાણે જળરજસ્તીથી પણ ધર્મ થાય છે, વલિ એ લોકો કહે છે કે જે જીવને ઉગારીયે તે જીવ ૧૮ પાપ સેવે તેનું પાપ પોતાને લાગે માટે જીવને બચાવવો નહિ તેહનો ઉત્તર. બીજાનું કચ્ચું પાપ પોતાને લાગતું નથિ શાખસૂત્ર ભગવતીજીની શત. ૧૭ મે ઉદ્દેશે ૪ નિ તિમ પહિલા શતકમાં પણ પોતાની ક્રિયા કરેલિ પોતાને લાગે છે પારકિ કરિ ક્રિયા પોતાને લાગતિ નથિ. માટે જીવ બચાવવામાં ધર્મ છે. વલિ ભગવતીજીમાં કહ્યું છે કે અમીનો પ્રજાલનારને મહાશ્રવ (મહા પાપ કહ્યું છે, ને ઓલવનારને (અલ્પ આશ્રવ) અલ્પ પાપ કહ્યું છે માટે શ્રાવક જીવ બચાવે છે ને ઝાઝા લાભનું કર્તવ્ય કરે છે, કેટલાક કહે છે કે અનુકંપા જાણિ કોઈને કાચુ પાણી પાદ્રએ તે પાપ લાગે છે માટે જીહાં સાવધ કર્તવ્ય તિહાં ધર્મ નહિ તેને કેહેવું જે આર્યને કાઢવા સાધુ નદીમાં પડે છે, સાધુજી નદી ઉતરે છે તે સાવધ કર્તવ્ય કે નિરવધ કર્તવ્ય જે એ કામમાં સાધુને પાપ તો જીવ બ-

આવવામાં પાપ. ને જો એ કર્તવ્યમાં ધર્મ તો જીવ બચાવવામાં ધર્મ તેથી કારણ અશુદ્ધને કાર્ય શુદ્ધમાં પણ કોઈક સ્થલે ધર્મ છે, જીવ બચાવવામાં કિંચિત પાપ સાવધનું લાગે પણ તે જીવને બચાવવાથી અભયદાનનો મહા લાભ છે. સાધુને નદીને ન્યાયે—માટે તેરાપંથિનો મત શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ છે, વલિ શુભ જોગને આશ્રવ કહે છે તે પણ તદન અસત્ય છે કેમકે ભગવતીમાં શુભ જોગને સંવર કહ્યો છે તિમ દાણાંગમાં પમે દાણે ઉત્તમ જોગને સંવર કહ્યો છે વલિ પ્રશ્ન વ્યાકરણમાં સંવર ૩૫ વૃક્ષાધિકારે શુભ જોગને સંવર કહ્યો છે માટે એ લોકોનો મત સિધાંત વિરુદ્ધ છે.

વલિ એ લોકો કહે છે કે નવ પ્રકારનું પુણ્ય સાધુને દિધાથિજ થાય છે તે તદન અસત્ય છે કેમકે સાધુ તો અદિ દ્વિપમાંજ છે ને પુણ્ય તો ચક્ર રાજલોકમાં લાભે છે તિહાં સાધુજ નથી માટે કેહને અન્ન દીધે તે લોક પુણ્ય ઉપરાજતા હશે તેથી સાધુને દિધામાં તો એકાંત નિર્જરા સૂત્રમાં કહિછે ને તે સિવાય બિજાને દિધામાં પુણ્ય બંધાયછે સૂત્ર ભગવતીમાં એકેંદ્રિને પણ બે કરણ કહ્યાછે. કાયા કરણ. ૧ ને કર્મ કરણ. તે બે કરણથી એ કેંદ્રિશાતા અશાતા વેદની ભોગવેછે, શુભ કરણે કરી શાતા વેદનીય, અશુભ કરણે કરી અશાતા વેદની ભોગવેછે એ રીતે એકેંદ્રીય પણ કર્તવ્યથી પુણ્ય પાપ બિપરાજે છે, એ રીતે ૨૪ દંડકમાં કર્તવ્યથી ક-

(૮)

રહ્યે કરી પુણ્ય પાપ ઉપરાન્તે છે શાખ સુત્ર ભગ શતક. ૬ ઉ-
દેશે ૧ માટે સાધુ વીના ખીજને દીધામાં પણ પુણ્ય છે.
વસિ એ લોક કહે છે કે જે સાધુ કમાડ ઉધાડે તેનું પહિલું
મહાવ્રત ભાગે તે વાત અસત્ય છે કેમકે સુત્રમાં તો ઉગ
હંસે અન્નપ્રથા એ પાડમાં આગ છે જ્યારે કમાડ ખો-
લવાનું સાધુને કહ્યું છે, કમાડ ઉધાડવાથી પહિલું મહાવ્રત ભા-
ગનું હશે તો આર્યાને ખુલે ખારણે રહેવું કદ્યે નહિ તે આ-
ર્યાનું મહાવ્રત કિમ રહેશે, માટે એ પશ્વણા સિધ્ધાંત વિ-
રૂધ છે એ રીતે ધણાજ ખોલ સુત્ર વીરૂધ છે પરંપરાથી
૨૫૦ ખોલનો વાંધો કહેવાય છે તેથી એ લોકની શ્રદ્ધા ખો-
ટિ છે અન્યમતીલોકો પણ દયા દાન પ્રમુખ સ્થાપે છે ને
આ લોક તો એથી પુરા જણાવા એ શ્રદ્ધા કૃપણ મુમણ નિ-
ર્દયી લોભીયા માણસને બહુજ વાહલી લાગે છે એ લોકનો
વેષ જૈન સદૃશ છે પણ શ્રદ્ધાવિના વેષ ક્રિયા લેખે લાગતી
નથી નિન્દવાદિકની પરે, તેરાપથીને નિન્દવ કહ્યા છે શાખ-
સિધ્ધ પાહુડા નિતે પાઠ,

કઈખંમંતેનિજવાહોથાગોયમાઅઠ નિજવાખાવિ
સ્સાંત્રિ કહિખંમંતેચરિમનિજવોહોથાગોયમા ભારહે
વાસેમરુઅઠદેસે ભિજવેનામંનિજવાહોથાતંજહાગાથા
અઠમોનિજવોહોઝ ભિજવેવણિગપુત્તે
કંટાલિગામેવસઙ્ તથખંજાણાહિગોયમા ?

(૯)

અસિંપંચમેઆરે દુઃખમકાલેભવઈ
તેજસિસજ્જવેસધારી તેળંજાણાહિનિણવો ૨
રુગનાદેગુરુહોઈ બહુલકમ્મીદયાદાનવિછોહિ
નિરયંતવગમિસ્સઈ અણુકંપાતઠાવઓ ૩
સાઈરેગનિણવાણ અદ્ધિણપાણભિસ્વળે
તેળંજાણાહિગાયમા હોઈધમ્માવિછોહિ ૪

એ ચાર ગાથા ઉપરથી ભિખનજી નીનવ જાણવો મા-
ટે આત્માર્થી પુરુષોએ નિન્દવનો સંગ ત્યાગવો હે સુર પુર-
વો અમારે કાંઈ કોઈના ધર્મનિ નિંદા કરવી નથી પણ બલ્ય
જીવોને સમજાવવા કારણ આ પ્રયાસ કર્યો છે કોઈ વાક્ય
કંઈ લીખાણું હોય તો માફ કરશોજી

શ્રી સુમત પ્રબોધિકા.

ઢાળ ૧ લી.

સુગુર પીછાણા ઇણે આચરણે—એ દેશી.

આદર જીવ દયા ગુણ આદર, મકરીશ ખેંચા તાણુજ;
જે નર નારી દયા પાળે, તે પામે પદ નિર્વાણુજ. આદર. ૧
દુઃખીઆ દેખી અનુકંપા આવે, તે ભવ્ય જીવ સહિ નાણુજ;
અભવ્યને તો કુરણા નાવે, એ આચારાંગમાં વાણુજ. આદર ૨
ગજ ભવે સસલો રાખીઓ, અનુકંપા રસ આણુજ;
સંસાર પરિત કર્યો તેણે, નરાયુ બાંધ્યો જાણુજ. આદર. ૩
મેઘરથેં પારેવો રાખ્યો, ઉપસર્ગ સહ્યો અપારજ;
જે પદવી તે રૂડી પામ્યા, તે દયા તણે અધિકારજ. આદર. ૪
નેમનાથે પશુ મુકાવ્યા, દયા દિલમાં આણુજ;
નાગ નાગણી બળતા કાઢ્યા, તે પાર્શ્વનાથે જાણુજ. આદર. ૫
કેવલી હુઈ વીરે બાંખ્યો, સાંભળ ગૌતમ બાણુજ,
અનુકંપાએ ગોસાજો રાખ્યો, કોઈ ભુલ મતિ જાણુજ. આદર. ૬
મયણુરેહાને પદમાવતીએ, દયા દિલમાં ધારજ;

સામા જઈને સંગ્રામ વાર્યા, જુઓ હૃદયે વિચારજી. આદર. ૭
 ખંડીયા સાન્ન કરવા માટે, હરકેશીએ લીધો આહારજી;
 શેઠ સુદર્શને છોડાવી, અભયા કપિલા નારજી. આદર. ૮
 શ્રેણીકે અમારપડહ વળ્લયો, કૃષ્ણે ભેરી વિચારજી,
 ચિત્ત શંભુને પડતા વાર્યા, પૂર્વ ભવે અલુગારજી. આદર. ૯
 સેલગે જીનપાલ ઉગાર્યો, મેલ્યો નિજ પરિવારજી;
 રૂડી ઉપમાં તેહને દીધી, માતા સૂત્ર મોઝારજી. આદર. ૧૦
 ગોચ્છેને રય હરણો ધરવો, કરવો પડિલેહણુ સારજી;
 ત્રસ દયા કારણુ તે જાણો, નાણો સદેહ લગારજી. આદર. ૧૧
 કાલ સુરીયાદિક પાપી નિંધા, પ્રશંસ્યા ધર્મી નરનારજી;
 રાગ દ્વેષ વીરને નહોતા, કર્મ ભોગવતા કીરતારજી. આદર. ૧૨
 જીન કલ્યાણીકે અંતર મૂહુર્ત, પરમાધામી મુકે મારજી;
 ત્રિલોકમાં અન્નવાળુ થાય, એ સ્થિતિ જગમા સારજી. આદર. ૧૩
 કુશી ગુરને ચિત્તે કલ્યા, જો ધર્મ પામે રાયજી;
 રાજા દેશ પશુ પંખી ભિખા, ચરને બહુ ગુણુ થાયજી. આદર. ૧૪
 વરસીદાન સહુ જીનજી દીયે, દીએ નિજ ધન અપારજી;
 દાન દેતા જો પાપજ થાયતો, માંયે કુણુ સે ભારજી. આદર.
 જીવદાન ગુણુ આદર—એ ઓંકણી. ૧૫
 દાન દેતા જે નર વારે, દાનનો કરે વિપણાસજી,
 પ્રજાનો ચોર તે નર જાણો, પ્રશ્ન વ્યાકરણુમાં પ્રકાશજી. આ. ૧૬
 પ્રદેશી દાનશાળા મંડાવી, વળી જીન માવિત્ર જેહજી;

હસીહ ફલિહ અવંયુયદારા, શ્રાવક ગુણ છે એહછ. આદર. ૧૭
 દસ દાન શ્રી વીરે ભાંખ્યા, તેમાં અનુકંપા સિરદારછ;
 એક ધર્મ બીજુ અધર્મ, સાત સમુચય વિચારછ. આદર. ૧૮
 દુઃખીઆ દેખી અનુકંપા આણી, જે દીએ તે પહિલો દાનછ;
 ધર્મ દાન તે સુપાત્ર જાણો, અભય સર્વ પદાણુછ. આદર. ૧૯
 નાણુ દંસણુને ચારિત્ર, એ ત્રણે આરાધે જેહછ;
 તેહને તો સુપાત્ર કહીએ, મઝમ ઉત્તકૃપેહછ. આદર. ૨૦
 જઘન્ય સમ દિઠિ આરાધે, મઝમ દેશ વ્રતિ જાણુછ;
 ઉત્કૃષ્ટા મુનિ આરાધે, તીમ સુપાત્ર વિચાણુછ. આદર. ૨૧
 ધર્મ પક્ષમાં શ્રાવક બેલ્યા, શ્રી સુયગગંગ મોઝારછ;
 ધર્મ તિર્થ વીરે ભાંખ્યા, ધર્મે સુપાત્ર સારછ. આદર. ૨૨
 ચાર તિર્થ સુપાત્ર જાણો, તેહને જે દીએ દાનછ;
 નિર્ઝરા પુન્ય તેહને થાય, એ ભગવતિમાં વાણુછ. આદર ૨૩
 ચિંહુ તિર્થની શેવા કાંધી, સનાંત કુમારે જાણુછ;
 ઈદ્ર પદવી તેણે પામ્યા, વળી પામશે પદ નિર્વાણુછ. આદર ૨૪
 ધર્મ પુન્ય સ્વર્ગ મોક્ષના કામી, કંપિ પિવાસી જાણુછ;
 ધર્મી નરનારી એહવા ભાંખ્યા, એ ઉપાસગમાં વાણુછ. આદર
 ૨ જીવ પુન્ય ગુણુ આદર. ૨૫
 પુન્યે પવિત્ર થાય પ્રાણી, પુન્યે સુલભ બુદ્ધછ;
 પુન્ય વોળાવો રૂડો જાણો, ગુણુ ઠાણુ ચઉદમાં શુદ્ધછ. આદર. ૨૬
 દાન અને શીયલ બેઠ, ચરિત્રના ગુણુ છે એહછ;

ચારિત્ર અને તપ દોષ, મોક્ષ વોળાવા તેહજી. આદર. ૨૭
 નવ પુન્ય વીરે ભાંખ્યા, તે સમુચય વિચારજી;
 સાધુને આપે નિર્ઝરા થાય, તેજી સમુચય નિર્ધારજી. આદર. ૨૮
 દસ વિકાળીકમાં વીરે દાંખ્યો, નકલપે સાધુને આહારજી;
 દાણ પુણુ શ્રમણ વણી મગદા, એ ચારનો કરજો વિચારજી. આં ૨૯
 દાનદા તેજસને અર્થે, પુત્રદા સીદાતા જાણજી;
 સમણ વણિ મગદા ખેડ, પ્રસિદ્ધ અર્થ વિચારજી. આદર. ૩૦
 ચાર મેધ વીરે ભાંખ્યા, તે સમાન દાતારજી;
 ક્ષેત્ર તે ચાર તિર્થ જાણો, બાકી અક્ષેત્ર વિચારજી. આદર. ૩૧
 ક્ષેત્ર વાસી પહિલો જાણો, બીજો ધર્મ અજાણજી;
 ત્રીજો શ્રાવક નર જાણો, ચોથો કરપી વખાણજી. આદર. ૩૨
 ગાદા પુન્ય તે નવિ કરે પ્રાણી, તે પરભવ પામે શોકજી;
 માંસ ભક્ષણાદિક મોટા કર્મ, ચિત્ત કહે શંભૂ મુકજી. આદર. ૩૩
 દિક્ષા લેવા સમર્થ નહી, તો આર્ય કરણી કરો રાયજી;
 અમારપડહો ને તિર્થ વાછલ, તે આર્ય કરણી કેહેવાયજી. આં ૩૪
 ગૃહવાસમાં કાળ કરે તો, ચક્રિ નકે જાયજી;
 દેશ ત્રિતિ ચક્રિનહોવે, એ કલો ભગવતિ માંયજી. આદર. ૩૫
 જે કાંઈ ઇચ્છે તે હું આપુ, રણાદિક વલી જેહજી;
 દિક્ષા-દલાલી કૃષ્ણે કીધી, જ્ઞાતા અંતગડમાં તેહજી. આદર. ૩૬
 કોણીકાદિક બહુ રાજાએ, વધામણી બહોળી દીધજી;
 તિર્થકરાદિક જીહાં વહોરે, તિહાં દેવે વૃષ્ટિ કીધજી. આદર. ૩૭

(૧૫)

દયાદાન પુન્ય વિનય વૈયાવચ, તિર્ય વાછલ નેહજી;
શુદ્ધ પરિણામે જે નર સાંધે, શીવપુર પામે તેહજી. આદર. ૩૮

કલશ.

એમાં જે કાંઈ ઓછું અધિકું ભાખીયું, જન આજ્ઞા યકી અલી;
હાથ નેડી માન મોડી, મિછામિ દુઃકડં દીઓ વલી. ૧
એ ભણી ગણી શંકા ટાળી, કરો સમકીત નિર્મળો;
દેવ ગુરૂની પ્રતિત આણી, આત્મ કરો હિમળો. ૨

હાળ ૨ જી

આદિશ્વર જન આદ દધ, ચોવીસમાં માહા વીરોરે,
ધણા ભવ્ય જીવાંને તારીને, પ્રભુ પહેાચ્યા ભવ જળ તીરોરે
ભવ્ય જીવો સાધાંને શુદ્ધ ઓળખો.

નેમનાથ આવીસમાં, તોરણ નેહો જયોરે,
કરૂણા કીધી જીવાંતણી, દીધાં સર્વ છોડાયોરે. ભવ્ય ૨
એકેકાને એહવું કહે, જીવ બચાયા મે પાપોરે,
જીગ બાહુને મણીરથે માર્યોતો ખાધો કાલે સાપોરે ભવ્ય ૩
હાથીનો ભવ દેખલ્યો, કરૂણા કીધી સારોરે,
સસલો દયા કરી રાખીયો, તો પાયો શ્રેણીક ધર અવતારોરે ભ૦ ૪
તિથંકર ચોવીસમાં, ભગવંત શ્રી વર્ધમાનોરે,
જેણે ભરી પ્રખ્યાદમાં ભાખીયો, દસ પ્રકારો દાનોરે ભવ્ય ૫

દસમો અંગ દયા તણો, કહ્યો શ્રી જીન રાયોરે,
 એક ધર્મ બીજે અધર્મ છે, આવો સમુચે ઠાણાયંગ માયોરે બ૦૬
 અનુકંપાદાન પેહેલો કહ્યો, ત્રીભોવન કેરા નાયોરે,
 તેને કોઈ અધર્મ કહે, એ કોઈ નહીં સુત્રની વાતોરે ભવ્ય ૭
 કોઈ જીવાંતી રક્ષા કરે, કોઈ રખાવતા કરે ધાતોરે,
 જોને કોઈ પાપ કહે, જો જો કુચુ ધિયાની વાતોરે ભવ્ય ૮
 મારગ સાધારો છોડીને, સાધાં સું કરે દેખોરે,
 ઉત્તમારી કોઈ નિંદા કરે, વેપને લગ્નવે ભેખોરે ભવ્ય ૯
 દાન દયા દોય ઉઠાપીયા, નહીં જાણે ધર્મની રેખોરે,
 ટાળાં માહીથી કાઢીયો, દેતાને ઉપદેશોરે ભવ્ય ૧૦
 અવગુણ સાધારા ઉપરે, ન રાખે ગુરા સું પ્રીતોરે,
 એવા અવનીતને જાણજો, નિશ્ચે ખોટી નીતોરે ભવ્ય ૧૧
 તિર્યકર ખેડા હતા, ને વળી ચોથો આરોરે,
 તેમાં જમાલીનીન્હવ હુવો, કીધે ગોસાજો હાલોરે, ભવ્ય ૧૨
 આતો આરો પાંચમો, તીણમેં ઘણા કજીઆને કાજોરે,
 તિર્યકર કેવલી નહીં, નહીં જ્ઞાની કોઈ સારોરે ભવ્ય ૧૩
 પાર્શ્વ નાથની માતાએ કહ્યું, ખેટા એક જોગીશ્વર આયોરે,
 માતાના વચન અવધારીને, પ્રભુ ગંગા નદી તટ જાયોરે બ૦ ૧૪
 અગ્નીમાં જીવ બળતા દેખીઆ, પ્રભુ જ્ઞાન તણે મતાપોરે,
 લાકડામાંહીથી કાઢીયા, સાપણીને વળી સાપોરે, ભવ્ય ૧૫
 અનુકંપા આવી જ્યારે, કીધો ઘણો ઉપગારોરે,

અધ બળતાં ખારે કાઢીને, સુણાઈદીઓ નવકારોરે ભવ્ય ૧૬
 જીવ હગારે જો પાપજં હુવે, તો જ્ઞાતી પ્રાર્થનાથ કેમ કાઢેરે.
 પ્રભુ વરશીદાન દેઈ કરી, માથે પાપ કોણુ ચાઢેરે, ભવ્ય ૧૭
 બાળ વેશાયણુ તપશી હુતો, તીણુશું બેલ્યો ગોસાળો ચુકીરે,
 ઇણુને રીસ આવી જયારે, ત્યારે તેજુલેરયા મુકીરે ભવ્ય ૧૮
 ચાર જ્ઞાનના ધણી હુતા, ધનધન મોટા જીનરાયોરે,
 ગોસાળો બળતો રાખીઓ પ્રભુ શીતલ લેસ્યા પસાયોરે ભ૦ ૧૯
 દયા અનુકંપાને કારણે, બચાવીઓ શ્રી જીનરાયોરે,
 તીણુમાં શંકયા મતી રાખજો, કહ્યો સુત્ર ભગવતીમાંયોરે ભ૦ ૨૦
 કોણા કાનતી કુતરી, કીડા પડયાને ભુંડી ખાસોરે,
 દુર્ગંધથી ડરતા થકાં, લોકા આગલે જાય નાસોરે ભવ્ય ૨૧
 પીડા સહે અતિ આકરી, ઘણી ત્રખાને ભુખોરે,
 ફેરા ફટકા મારતા, કોય ન નાખે દુકોરે ભવ્ય, ૨૨
 કુતરી આવતી દેખીને, હ્યે લાકડી તીણી વારોરે,
 દુકડો તો નાંખવો કંઠે રહ્યો, કુટીને કાઢે ઝાંપા ખારોરે, ભ૦ ૨૩
 કુતરી ભુંડ સુરતી ઉપમાં, તે અવનીતોને જાણોરે,
 વિનય મુલજીન ધર્મ કહ્યો સુત્ર ઉત્તરાધ્યયન માંયોરે ભ૦ ૨૪
 નિન્હવ આહાર લઈ આતીઓ, હેઠો મુકીને કાઉસગ કરીયોરે,
 ઉઘાડો પુતરો રહી ગયો, માંહે કરોલીઓ પડીઓરે ભવ્ય ૨૫
 નીન્હવ આહાર કરવા બેઠો, જઠે જીવ નજરે આયોરે,
 તઠે ચર્ચાવાદી બોલીઓ, કાઢે કે ન કાઢે દે અતાયોરે ભવ્ય ૨૬

(૧૮)

નિન્હવ કહેકાઢણો ખરો, તો તારીએ સૂઝાએ પાપ અઢારે લાગેરે,
 ન કાઢે તો દેખસે, પહેલું મહાવ્રત ભાંગેરે, ભવ્ય ૨૭
 બિલીએ દીડો ઉંદરો, આરે નાસી જાયોરે,
 મરણ થકી મુસો ડોંચો, પેટો નીન્હવરી લોટ માયોરે, ભ૦ ૨૮
 લોટ માંહે પાણી હનો, પડીયો ગાંધા ખાયોરે,
 આરે જો કાઢે ઉંદરો, તો બિલી જન્ય ઘટ કાયોરે ભવ્ય ૨૯
 લોટ માંહે ઉંદર મરે, તો લાગે તુઝને પાપોરો,
 અંતરાય પડે બિલી હાંકતા, ખોટી સરધાના ઘણા સંતાપોરે, ભ૦ ૩૦
 પાપ શું બેટો લડે, કે હમારો પાપ છે કુટોરે,
 તીણુને લોક સહુ શીટશીટ કરે, તું કદાસું હુવો રૂટોરે, ભવ્ય ૩૧
 નરનારી વરજે ઘણું, સોચે નહીં મન ઉંટોરે,
 મહોટા પુરપતી નિંદા કરે, જાણે માથા સીખી મુંડોરે, ભ૦ ૩૨
 સંવત અઢાર અઢાવીસે, દ્રાગુણ માસરે માંચોરે,
 ગોડીઓપ્રાગ એણીપરેકહે, વાંદો પુજ્ય જેમલજી રાપાયોરે ભ. ૩૩

—*o*—

ઢાળી ૩ જી

હુહા

આદિજીન આદેનમી. ચોવીસે જીનરાય,
 મન સમજાતું આપણું, તે સુણજો ચિત્તલાય; ૧
 વીર મોક્ષ સિધાવિ યા ભાંખ્યો ધરમ ઉદાર;
 દાન શીયલ તપ ભાવના, ભવ્ય જીવા હીતકાર; ૨

(૧૯)

સાગી વૈરાગી શોભતા, ધર્મદાસજી અણુગાર;
 જૈન શાશન દીપાવ્યો, વાધ્યો બહુ પરિવાર; ૩
 તાસ સંતાનીયા હે બલા, જેમલજી અણુગાર;
 રૂગનાથજી બીજન વળી, એ મેવાડ દેશ મોઝાર; ૪
 અદારસેં પનરોત્તરે, માગશર માસ ઉદાર;
 રૂગનાથજી શું નીકળ્યો, ભીખન નિત્ય તે વાર; ૫
 તિહાંથી ગરૂ ઉડીયો, આયો કચ્છ મોઝાર,
 બહુ જીવને શલ્ય ધાલીયા એજે ખોયો અવતાર; ૬
 દાન દયા ઉથાપીયા, વિનય વંચાવચ્ચ જેહ,
 તેહ તણા ઉત્તર કહુ, સાંભળજે સુસ્નેહ; ૭

ઢાળ

તેરાપંથિની સરધા ખોટી, જે હવી પીતલની ત્રોટીરે;
 ન્યાય મારગ થકી રીરે નાહા, આંધે કર્મની કોટીરે; તેરા. ૧
 માયા કેળવે અતિધણી, પુછ્યા પલટે વાણીરે;
 સુત્ર અરથ મરડી ઉંધા, જુકી જુગતિ મેલે તાણીરે તેરા. ૨
 વરશીદાન સહુ જીનજી પણ, દીએ ચિત્ત ઉદારરે;
 ઠામોદામ સર્વ દેશ માંહી, તાત માંડે શત્રુ કારરે; તેરા. ૩
 વ્રત ધારી જે રાય પ્રદેશી, માંડી દાન શાળા જેહોરે;
 ઉસીય ફૂલીલા અવંગુચદારા, વળી શ્રાવક ગુણુછેએહોરે; તેરા ૪
 દશદાન કહ્યા શ્રી વીરે, તેહેમાં અનુકંપા સીરદારોરે;
 એક ધર્મને બીજે અધમ, સાત સમુએ વીચારોરે; તેરા ૫

નવવિધ પુન્ય જે કહી દાખ્યા, તે સમુચ્ચે ભગવંતેરે;
 સુત્ર અર્થ ન જાણે પ્રાણી, તે કહે સાધુને એકાંતેરે; તેરા ૬
 પુન્યે પવિત્ર થાએ પ્રાણી, પુન્ય સુ સુલભ બુદ્ધિરે
 તેહમાં જે પાપ ખતાવે પ્રાણી, અકલ્પ જરી છે ઉધીરે; તેરા ૭
 ધર્મ પુન્ય સ્વર્ગને મોક્ષના, કામી કંખી પીવાસીરે;
 શ્રાવક કહ્યા એહેવા વીરે, જો જો ઉપાસક વીમાસીરે તેરા ૮
 દશ દાનને નવ પુન, ઠાણાંગમાં વીરે ભાખ્યારે;
 તેહને કાંઈ દોષ ન લાગ્યો, તમે જો જો અંતર આંખ્યારે તેરા ૯
 સુયગડાંગનો પાઠ દેખાડી, ભોળાને ભરમાવેરે;
 ગુરુ આગમના અરથ ન જાણે, આપણો મત ચલાવેરે; તેરા ૧૦
 કુપ તલાવ શત્રુ કારાદિક, કોઈ ધર્મ અરથે કરાવેરે;
 એમાંથી પુન્ય હેકે નથી, તે સાધુને પુછવા આવેરે તેરા ૧૧
 હા કેહેતો જીવ હણાય, ના કહેતાં અંતરાયોરે;
 એ અન્ય ધર્મસુસારીવાણી, તેજના કયું ખતાવ્યોરે તેરા ૧૨
 એ મિત્ર દાન જીનેનઉથાખ્યા, તો બીજા દાન કયું ઉથાપેરે
 સાધુ વીના સર્વ કુપાતર, જે મુરખ તે એમ થાપેરે તેરા ૧૩
 કુપ તલાવ શત્રુ કારાદિક, એહેવા દાન ઇલા ભાંખ્યારે
 પાણી અશનાદિક ચક્રવિધ, નવ દશ નવિ દાખ્યારે તેરા ૧૪
 ફાસુક એખણીક આહાર, તે શ્રાવક દાતારોરે;
 તથા ૩૫ સમણ માહણુને, આપે ભાવ ઉદારોરે; તેરા. ૧૫
 એકાંત નિર્જરા તેહને હોયે, શેખ પુન્ય એ જાણીરે;

(૨૧)

પાપ નહોય કિચિંતમાત્ર, એમ કહે કેવલ નાંણીરે; તેરા ૧૬
શ્રમણુ તે સાધુને કહીએ, માહણુ શ્રાવક બ્રહ્મચારીરે;
એ અર્થ કહેવિવિહાપન્નતિ, જે જે હીએ વીચારીરે; તેરા ૧૭
અક્ષાસુ અણુએખણીક આહાર, ચક્ર વિધ વોહોરાવેરે;
તથા ૩૫ સમણુ માહણુને, અદ્ય પાપબહુનિર્ઝરા થાવેરે તેરા ૧૮
સજીવ નિજીવ સદોપ નિર્દોષ, દેવે ચક્રવિહ આહારોરે;
તથા ૩૫ અગુણી કુપાત્ર, અસંજતિ અવ્રત ધારોરે; તેરા ૧૯
એહેવા અગુણી કુપાત્રને વહી શ્રાવક દાતારોરે;
ધર્મ મોક્ષ અર્થે દાનજ દીયે, જાણેહું પામું નિસ્તારોરે; તેરા ૨૦
તેહને એકાંત પાપજ થાવે, નિર્ઝરા નવી હોયરે;
પુન્યની તો વાત ન કહી, સાંભળજો સહુ દોયરે; તેરા ૨૧
તથા ૩૫ ગુણી સુપાત્ર, એહ એ સુત્રે કહીયારે;
અગુણી પરમ કુપાત્ર, ત્રીજે સૂત્રે લહીયારે; તેરા ૨૨
એ ત્રીણુ સુત્રા ધર્મને અર્થ, જે દીએ મોક્ષ હેત આણીરે;
તે આશ્રીએ વિધ વખાણી, અનુકંપા જ્ઞાની જાણીરે તેરા ૨૩
કોએક જીવ કુપાત્ર કહીએ, સર્વે એહેવા ન હોવેરે;
સાધુ વિના સર્વ કુપાત્ર દાખે, તેનર ભવ એજે ખોવેરે; તેરા ૨૪
જ્ઞાન દર્શન ચરિત્ર તપ, એ ચીહુંને જે આરાધેરે;
તેહને વીર કહેસુપાત્ર, જઘન્ય મધ્યમ ઉત્કટ સાધેરે. તેરા. ૨૫
જઘન્યને જઘન્ય સુપાત્ર, મધ્યમને મધ્યમ જાણોરે
પરમ તે પરમ સુપાત્ર, એહમાં ન કરો ખેંચાતાણોરે. તેરા. ૨૬

ન્ધન્ય સુપાત્ર સમદિહી, મધ્યમ દેશ, પ્રતિ લહીએરે;
 સર્વ પ્રતિ ઉત્કપ્પો ન્હો, ધર્મ સુપાત્ર કહીએરે. તેરા. ૨૭
 સાધ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા, એ ધર્મ તિર્ય ચારેરે;
 હિતરાધ્યનઅધ્યેન ત્રેવીશમે લોગસમાં અધિકારેરે. તેરા. ૨૮
 કાંઠો પામવાનો જે અર્થ, તે તિર્ય એ કહીયેરે;
 સંસારનો મોહ તે કાંઠો, એ આરાધે લહીયેરે. તેરા. ૨૯
 એહ સુપાત્રને અશનાદિકે, જે પ્રતિ લાભે પ્રાણીરે;
 વળી વિનય વૈયાવંચ કરે, નિર્મળ ભાવ આણીરે. તેરા ૩૦
 તેહનું ફળ શ્રીવીરે ભાંખ્યું, ભગવતિ મેં સુખકારીરે;
 એકાંત નિર્જરાતે વળી પુન્ય, તે ન માને બહુળ સંસારીરે. તે ૩૧
 વેદ ભણી વિપ્રજમાડી, પુત્રને ધરખાર દેઈરે;
 ભુક્તભોગી થયા પછે, તાપસ થાળ્યો અરણે નઈરે. તેરા ૩૨
 ધર્મજ અર્થે ગુરુ પુરુષ, વેદ ભણી વિપ્ર જમાવેરે;
 પુત્ર કલત્ર ન થાય સખાઈ, મિથ્યા ધર્મે કુગતિ જાવેરે. તેરા. ૩૩
 ચિતે ગુરુસું એમ ભાંખ્યો, જે રાજા ધર્મ પાવેરે;
 રાજાદેશ પશુ પંખી ભિરખ, એ ચારે જે બહુ ગુણ થાવેરે. તે. ૩૪
 જીતેશ્વર કેવલી મુનિવર, જહા જહા ગામાદિકે આવેરે;
 વધામણી દેઈ વાંદવા જાવે, જીન મારગ દીપાવેરે. તેરા ૩૫
 કૃષ્ણ શ્રેણીક ધનજ ખરચે, ધર્મ દલાળી બહુ કાધોરે;
 તિર્યકર ગોત્રજ બાંધ્યો, વલી આત્મ કારજ સીધોરે. તેરા ૩૬
 સનંત કુમારે પુર્વ ભવે, ચિહું તિર્ય વાછલ કાધીરે;

હિય સુહ પથનિસેસકામી, વલી સાહજ યોળી દીધીરે. તેરા૩૭
 ગરદા ગિલાણુ નવાને તપસી, તસ અનુકંપા બહુ કીધીરે;
 આર તિર્ય વિનય સાતાથી, ઈંદ્ર પદવી તેણે લીધીરે. તેરા.૩૮
 જાતમે પુછી નિરણુ કીધો, સુત્રે છે વિસ્તારોરે;
 ઈંદ્ર પદવી ભોગવીને, જશે મોક્ષ મુઝારોરે. તેરા. ૩૯
 વીરે ભાખી ભગવતી સાખી, જ્ને જ્ને હંચે વિચારીરે;
 એહમાં જે કુ જુગતિ મેલે, તે હોશે બહુજ સંસારીરે. તેરા૪૦
 તોરણુ આયા નેમ પ્રભુજી, પશુએ શોરજ કીધોરે;
 અનુકંપા આણી છોડાયા પ્રાણી, વળી સારથીને દાનજ દીધોરે. તેરા૪૧
 ગોસાળાને વીરે બચાવો, અનુકંપા રસ આણીરે;
 ભગવંતને પણ ભુલ્યા જાણો, એ કુચુદ્ધિ દુષ્ટ પ્રાણીરે. તેરા૪૨
 અનુકંપાએ સસો ઉગારી, હુઓ પરિત્ત સંસારીરે;
 નરભવ બાંધ્યો મેઘ કુમારે, એ જ્ઞાતામે અધિકારીરે. તેરા૪૪
 શ્રેણીક રાજ સમકીત ધારી, જીવ દયા પડહો વનયોરે;
 તેણુમે જે મુઠ સંકા વેદે, તે રૂઝશે સંસાર માયોરે. તેરા.૪૪
 સમકીત ધારીને પરઉપગારી, ગુણુ ગ્રાહી મહાન્યાઈરે;
 દેવે પરીક્ષા કીધી ભેરી દીધી, તસ વાગે સરવ રોગ જાઈરે. તે.૪૫
 ભેરી બાંગીને દેવ આરાધી, મંગાલીને સાતા દીધીરે;
 એણી સાતાએ પાપજ થાવે, તો વીરે પ્રશંસા કેમ કીધીરે. તે.૪૬
 દયા કારણે હરકેશીએ, આહાર તદા વલી લીધોરે;
 વચન કેવલી ગદ બાલીએ, સંજતીને સંજમ દીધોરે. તેરા૪૭

(૨૪)

અગ્નિમાં યજ્ઞતા જીવજ દેખી, પ્રભુ જ્ઞાન તણે પ્રતાપોરે;
અનુકંપા આઈ અગન બ્રહ્માઈ, અધ બલ્યાં સાપણી સાપોરે. તેરા. ૪૮
કાઠ છેદી આહાર કાઢ્યા, દીધો મંત્ર નવકારોરે,
તે મરીને દેવ દેવી હુવા, વળી કીધો ઘણો ઉપગારોરે. તેરા. ૪૯
જીવ ઉગાર્યાનો જો પાપ હુવે, તો પારશ્વનાથ કેમ કાઢેરે;
વરશી દાનજ દેઈ કરી, માથે પાપ કુણુ ચાઢેરે. તેરા. ૫૦
જીવ ઉગાર્યા ધર્મજ હોવે, વલી પામે ભવનો પારોરે;
મેઘરથે પારેવો ઉગાર્યો, થયા ચક્ર વૃત્તિ જનરાયોરે. ૫૧
દુષ્ટ પરણામી અધરમીને કહે, જીવ બચાયા પાપોરે;
જીવ્યાહુને મણીરથે માર્યો, તો ખાધો કાલે સાપોરે. તે. ૫૨
જીવ બચાયામે જો પાપજ હોવે, તો જો જો હીથે વિચારીરે.
અગુણી અભયા કપીલા દોઈ, સુદરશણે કેમ ઉગારીરે. તે. ૫૩
શ્રેણીકે શ્રી વીરને પુછ્યો, પ્રભુ કેમ નરગને વારોરે;
શ્રી વીરે તખ દેખાજ્યા, લાભ ચાર ઉદારોરે. તેરા. ૫૪
કપીલા દારી જો દાનજ દેવે, કાલ સુરીઓ હિંસા સુકેરે;
સામાયકને એકાસણું, તો નરગ જાતું સુકેરે. તેરા. ૫૫
અન્ય તિર્થાના સાધુને દેવ, અન્ય તિર્થાં જો ભેખધારીરે;
તેહને હુંવાંદુ નહીં, અણુ બોલ્યાનો બોલ નીવારીરે. તેરા. ૫૬
અણુ જામ્યું ધર્મ ગુરુ બુદ્ધે, અસણાદિક આહારોરે;
પ્રતિ લાભુ નહીં તેહને, તેમાં ખટ આગારોરે. તેરા. ૫૭
પાંચ આગાર પરવશ તણા, છઠો સવસજ્જણોરે,

(૨૫)

અનુકંપાનો આગાર રાખ્યો, એ કિપાસગ પ્રમાણોરે.તેરા ૫૮
એતું બાણીને ઉત્તમ પ્રાણી, છાંડો કુમતિનો સંગરે;
છલિભવપરભવ સાતા પામો, જેમ પામો શીવસુખ રંગરે તે ૫૯
સંવત અઢારને વરસ પંચાશે, નાગોર શેહેર ચોમાસોરે,
ઋષિ જેમલજના પ્રાસાદે,રાયચંદજીએકરી એ અરદાસોરે તે ૬૦

ઢાળ ૪ થી.

સાધુ તો છકાયના પીઅર, જીવ દયા રખવાલ;
કરજી કરાવજીને આજુ મોદન, મુનિવર હિંસાઢાલરે ભાઈઓ
જીવ દયા પ્રતિપાળો. ૧
જગત જીવ રાખજીરે તાંદ, ભગવંતે આગમ ભાંખ્યો;
કેછજીવઅચાયામાં પાપ અતાવે, તેજીવીર વચન નહીં રાખ્યોરે. ભા. ૨
ગોસાળાને વીરે અચાચો, તે કહે હુવો અછેરે;
એસા જુઠા બોલે મહા મુરખ, બ્યારો પાપન છોડે કેડોરે. ભા. ૩
વરશીદાન દીઓ જીજીશ્વર તારે, વીરમે પડીયા ફેરા;
અસત્ય ભાંખીને લીગા ચારી, તે ભવ ભવ થાશે ઢેરાંરે. ભા. ૪
ભગવંતને વળી ચુક્યા અતાવે, તે તો અચાનીરી વાતો;
ચાર જ્ઞાનથી લીચરે જીજીશ્વર, તે કેમ ચુકે જગનાથોરે. ભા. ૫
ગાતમને કલ્હા વીર જીજીશ્વર, મે કીચિંત પાપ ન કીધો;
ત્યાં મે મુરખ પાપ અતાવે, આલ કુડો શીર દીધોરે ભાઈઓ ૭

આચારાંગ સુત્ર મે ચાલ્યો, દોષ રહીત જનરાયો;
 ગાર વરસને તેર પખ લગે, વેસરાવી જન કાયોરે. ભાઈઓ ૬
 ઉત્તમ સાધને ભેખ વનાવે, પોતે નહીં ભેખરો ટાલો;
 કુર કપટીને મહા મિથ્યાત્વી જ્યારે પડીયો નિંદારો ચાલોરે ભા. ૮
 કપડા ઉંચા કરકર કુમતિ, પાણી દારે જીવ મારી;
 કોક નિદાથી કપટી મટકિ ચાડે બેઠા ધારીરે. ભાઈઓ ૯
 કહે કું રાખી તો ચાલી સુત્ર મે, તીન જાતરા પાત્ર દેખો;
 પેલા સાધારી નિંદા કરતાં, જ્યારે નહીં સાચશે લેખોરે. ભાઈઓ ૧૦
 સાધ નહીને સાધ કલાવે, સુસ ખંડયા મહાપાતી;
 ઉત્તરાધ્યયન વીસમે દેખો, જ્યાને પોલી મુકીરાસાથીરે. ભા. ૧૧
 રાત દિવસ તો કથા દાખે, દીન સુએ ખાયને પીઈ;
 કોક કહે તવ કારણુ કહેતા, જુઠ્ઠરો શરણો લેધરે. ભાઈઓ ૧૨
 દહી દુધ ઘૂત રસ સુખડી, ખાય પીએ ને સોવે સેખો;
 પાપ શમણુ કહ્યો જ્ઞાનીદેવે, ઉત્તરાધ્યયન સતરમે દેખોરે. ભા. ૧૩
 સંજમ લેધને વીર જીજીવર, કહ્યો પાપ ન કરણો કોઈ;
 જ્યાને મુરખ પાપ બતાવે, ખોધ બીજ દીયો ખોધરે. ભાઈઓ ૧૪
 પડીમા ધારી આણુંદ શ્રાવક, સાધ જ્યું વેરી લાવે;
 અગ્યારે અગ્યારે તપને પારણે, ત્યાને દીયા પાપ બતાવેરે ભા. ૧૫
 દાન દયા ઉઘાપે મુરખ, હોય છે આખારા ધીંગ;
 ન્યાય તણી કોઈ શીખ દીએતો, જ્યાં સું સામા માંડે સીંગરે ભા. ૧૬
 સમજવા પછે રાય પ્રદેશી, દાન ચોથો ભાગ કર દીયો;

તીલુથી ઇસડા ફળ ખતાવે, રાણી જમણુ મે ઝેર દીયોરે ભા. ૧૭
 કહે કમાડ ખોલણો નાંહી, કમાડ ખોલી લેવે અન પાણી;
 દોષ ખતાયા અંતરાય દાખે, આ કુમત્યારી વાણીરે ભા. ૧૮
 સાસણુ ચાલસે કાલ કીતા લગે, પુછ્યો ગૌતમ શ્વામી;
 સુત ભગોતી સતક વીસમે, ભાંખ્યો અંતર જનમીરે. ભા. ૧૯
 એક સહસ્ત્ર વરસ લગે, ચાલસે સાસણુ મારો;
 એક દીન તીલુમેં વીરહ ન પડસે, તીરથ ચાર પ્રકારોરે. ભા. ૨૦
 તીલુમેં કુમતિ કુ હેત લગાવે, જન ધર્મ હોય હોયને ખુઝ તાઈ;
 તે ખોટા અર્થ કરે સુતમાં જ્યારી, અકલ ગદ ડપટાઈરે. ભા. ૨૧
 અંબડ આવક વીરનો ભક્તા, બેલે બેલે પારણો કીધો;
 સોધરામે જીમણુ જતો વાસો, પણ શોધ શોધ લીધોરે. ભા. ૨૨
 સાતશેં ચેલા અદતરા ત્યાગી, કરણી કરે ને મેદિ;
 પેલાને પાપ લગાવે એ કારણુ, કયાને જમાવત પેઢિરે. ભા. ૨૩
 ઉથાપ સવછરી ચોથજ કેરી, વડી ઉવાહીજ કરવા લાગા;
 કાયા પાણીસુંભીના કપડા નીચોવે, જોણેવત મેંલીયા આગારરે. ભા. ૨૪
 નદી ઉતરીયામે ધર્મ ખતાવે, હુવે અનંત જ્યારી હાણો;
 એસી ખોટી સરધાવાળા, જ્યાંને હિંસા ધર્મ જાણોરે, ભાઈઓરપ
 ઉપદેશ પચવીશી સુણને પ્રાણી, મન ખોટી સરધા ધારો;
 ઋષી ચોથમલજ કહે પાલી શહેરમાં, જોડી પર ઉપગારોરે. ભા. ૨૬

(૨૮)

ઢાળ પ મી.

ધણુ આરે નિન્હવ નિકલિયા, દુઃખમ પંચમ કાલજી

બોધા લોકાને દુઃખમાં પાડણુ, મુર્ખ માંડિ જાલજી

નિન્હવ જાણો ઈણુ ચલગત શુ. આંકણી. ૧

દુષ્ટારી આ શ્રધા દેખો, સાધ પણો દીઓ ખોયજી

કુડોમાર્ગ કાઢ કુમતિ, દાન દયા કોઠાઈ દોયજી. નિન્હવ ૨

સાધપણારે સ્વાંગજ ધરીયો, પાપગણે છુટાયા જવજી;

પાંચ મહાવ્રત પુરા પડીયા, નહી દયારી નીવજી નિન્હવ ૩

ગાયારો ગોકલ વાડમે, આણી પહોતી આગજી;

કાઢે તીજીને પાપ વતાવે, માઠા જીજીરા ભાગજી. નિન્હવ ૪

કોઈ કાઢણુ વાસો ધર્મજ જાણે, તો લાગો પાપ અધારજી;

આ શ્રધા ને સાધ કહાવે, તે તિર્યંકરરા ચોરજી. નિન્હવ ૫

ભયોભારસુંગાડો આવે, માર્ગે સુતો આલજી;

“દયા દેખી કિરહો લ્યે માનવ,” તેહને પાપ કહેચંડાલજી નિ. ૬

તિમાલીયા સુ ટાપર પડતો, કોઈકિ કિરોલે દેખજી

પકડે તીજીને પાપ અતાવે, તે સાધનો નહી બેખજી. નિ. ૭

કોઈ કીજીરોગલોમ રોડે. કોઈ વર્ગે ધર્મ જાણજી;

દોનુજણાને પાપ વતાવે, એદુષ્ટારી સહી નાણજી. નિન્હવ ૮

કોઈ બેડો કીડા કચરે, કોઈ વર્ગે પુરૂપ સુસાનજી

દોનુ જણાને પાપ વતાવે, સુર્ય ધોર અસાનજી. નિન્હવ ૯

કોઈ ગામ આલજીને ઢકો, કોઈ વર્ગે કુરણા ભંડારજી

(૨૯)

દોનુ જણાને પાપ વતાવે, તે નિશ્ચે નહીં અણુગારજી નીન્હવ ૧૦
કોઈ કીણુને કુવામે નાખે, કોઈ પાલે જાણી ધર્મજી
દોનુ જણાને પાપ બતાવે, ભુખે બાંધે કર્મજી નિન્હવ ૧૧
કોઈ જભે કરે કોઈ ઝટકે મારે, મુસલમાન રજપુતજી;
પ્રાણ અચાચારો પાપ બતાવે, જ્યાં દીધા માડી ગતીરા સુતજી નિ. ૧૨
દાન દયામેં પાપ બતાવે, નિન્હવ નિચ કપુતજી;
નિન્હવ શ્રધા ઘટમેં પેઠી, જાણે વળગ્યો ભુતજી. નિન્હવ ૧૩
કોઈ ભુખાને ભાઠા મારે, કોઈ રોટીદેપાવે છાશજી;
દોનુ જણાને પાપ બતાવે જ્યારો હુવો જ્ઞાનરો નાસજી નિ. ૧૪
કોઈ સતીરો શીઝજ ખડે, કોઈ પુન્યવંત રાખે પાલજી
દોનુ જણાને પાપ બતાવે, જ્યારી સમકીત હુઈ આલમાઝજી નિ. ૧૫
માસ ખમણ પારણે કોઈ ઝેરજ પાવે, કોઈ પાવે દુધ ધીની જાતજી,
દોનુ જણાને પાપ બતાવે દેખો વિકરાળી વાતજી નિન્હવ ૧૬
કોઈ કપડો ચોર લઈ જાવે, કોઈ મુમતિ દે ધર્મ જાણજી
દોનુ જણાને પાપ બતાવે, આ પાખંડીયારી વાણજી; નિ. ૧૭
ગોસાળાને વીરે અચાયો, સુત્ર ભગો તીરો પાઠજી
નિન્હવ વીરને જાણે ભોળા, પુન્યાઈ જ્યારી ઘાટજી. નિ. ૧૮
વીર કદીહી ન હોવે ભોળા, ન લગાવે કોય દોષજી;
જા પુરવાને દોષ બતાવે, કરણી જીજ્ઞાસી ફેકજી. નિ. ૧૯
ભગવંતને પણ ભારી કર્મો, લાગો જાણે પાપજી;
મનરા લાડુ ખાવે મુરખ, માઠો માર્ગ થાપજી. નિન્હવ ૨૦

પુષ્પતો પુડગર્ભ નિન્હવાની, જ્યાં દીપ્તો અરીહંત આલજી
 તે ગુરસેંતી કહો કીમ ગુઝરે, ધુરદીયો વિનયને આલજી. નિ. ૨૧
 હીરા માંહે હુતા ભેળા, કાને કીયા કાંકરા ટાળજી
 રીસે બળતા અવગુણુ બોલે, બાંધ ગુર સું ચાલજી; નિ. ૨૨
 ભાગળ તુટીલકરે ભેળા, સામા માંડે સીંગજી;
 બેશર્માને ભારી કર્મા, હુઈ બેઠા બાપરા ધીંગજી; નિ. ૨૩
 કુડ બોલણુમે નછ કોઇ કાયા, જમાલી જ્યું જોયજી;
 ભગવંત આગે મુરખ ભાંખે, હું કેવલ જ્ઞાની હોયજી. નિ. ૨૪
 અરિહંત આગે કુડજ બોલ્યા, તોંહીવડારી સુ વાતજી;
 દાન દયામેં પાપ બતાવે, દીન ધોળે જાણે રાતજી. નિ. ૨૫
 દાન દયારો કોઇ નીરજો પુછે, તારે બોલે છલમેં ખેલજી;
 પુછા ઉત્તર ન દે પાછો, કુહેત કોઇ દે મેલજી, નિન્હવ ૨૬
 ચિત્ત લગાય ચાટામેં ચાલે, ગાતીરી દે ગાંઠજી
 નીચી ગાળડ ગડદણુ ચાલે નિન્હવ, પણ ઘટમેં ઘણી આંટજી. નિ. ૨૭
 ડાગા ભરતા ધડખડ ચાલે, જોઈઈયા નીરતી જોયજી;
 ઘણાકોસારી મજલ કરજાવે, કપટ સીહતણી પરી હોયજી. નિ. ૨૮
 કુંક કુંકને પાવજા મેલે, વાંદરતિમતે નીહારજી
 જીમ જીણુ ચાલ ચોટામેં કાઢે કપટી પાલે કપટ આચારજી. નિ. ૨૯
 નિન્હવ નિકલસે સાધામાં સું જે કો પ્રલક્ષ દેખો તેમજી;
 સુય ગડાંગ તેરમે અધ્યયને, અરીહંત ભાંખ્યો એમજી. નિ. ૩૦
 મનમે જાણે મે મારગ કાઢો, હુવા રહે વડ ભીચજી
 અખુઝ પેટ ભરા કહા જાને, નિન્હવ નર દેહી નિચજી. નિ. ૩૧

ચોરાસીમેં જલસે ચલીયા, દાન દયા ઉદાર્થ દોયજી
 સાધારી વળી નિંદા જાળી, નિન્હવ દીયો જન્મારો ખોયજી, નિં૦૩૨
 ઉવવાઈ સુત્રમે આગે, ચાલ્યા નિન્હવ સાતજી.
 પણ એ ઉહાં, નીન્હવસુ' નીચલા, હુંકારે મુંગી વાતજી, નિં૦૩૩
 સાગરીયો નિન્હવ હુવો આગે, દાન દયા ઉદાર્થ દોયજી,
 કુડો મારગ જીણ પીણ કાઢ્યો જીણકા કેડાયત એ હોયજી, નિં૦૩૪
 એ સાંભળી જે નિન્હવ શ્રદ્ધા, નમાને તે પુન્યવંત જીવજી,
 આ સુણને શ્રદ્ધા નહી છોડે જી દીધી દુરગતિરી નીવજી, નિં૦૩૫
 એ છત્રીસી નહી કાર્ક છાની, ઈણમે નહી મીન મેખજી,
 જે કીણુરે મનમે હુવે શંકા તોહ રૂપ લો દેખજી, નિં૦૩૬
 છત્રીસીએ જોડી જીગતસું, પાલી સખરે શહેરજી,
 ઋષી રાયચંદ કહે નિન્હવ શ્રદ્ધા ખારી જાણે ઝેરજી, નિં૦૩૭
 સંવત અઢારસે તેતીસેં, માસમહીને પોપજી,
 પર ઉપગાર સુત્ર આણું સારે, પણકોઈ મત જાણો રાગદોષજીનિં ૦ ૩૮

ઢાળ ૬ ઠી.

ધુરથી હથાપી દાન દયા, વલી દેવ ગુરાને લોપ ગયા,
 જ્યાને કાઢ દિયા ટોલા ખારે, નિન્હવ નિકળ્યા પાંચમે આરે. ૧
 ક્રિયા કઠણાઈ સીસે થોડી, મુરખ નિંદારી ઢાળા જોડી,
 આમાં સામા ફાંફા મારે. નિન્હવ. ૨
 આપણા ખાયામેં ધર્મ જાણે, તારે તપાસ ખારણે થોડી આણે.

- તુટી પડ્યા ખાણાસારે. નિન્હવ. ૩
- ક્રોધા કરતુત માંદે પોત્રા, કપટાર્થ ફેલવે જુદા બોલા,
મેખધારીકદેઈ ન તારે. નિન્હવ. ૪
- ભાંગેલ તુટેલ ટોત્રા સુઠલીયા, તે નિન્હવ સેંતી જન્ય મલીયા
આપ છંદા નહી કીણુરેસારે. નિન્હવ. ૫
- સંઘરા સાધારા અવગુણ કાદે, સાધ સતીયારે માથે કલંક ચાદે,
તે જુડ ગયા કાલીધારે. નિન્હવ. ૬
- ચારે સંઘરા કાદે કેવા, છુકે આફી બાહીરા ભીંત્રા લેવા,
જરો કુજશ ફેલ રહ્યો સંસારે. નિન્હવ. ૭
- મેલે ધ્યાને ચાલે બગલા, લોગ દીખાડ કરે દશજ્ઞા,
હિડ કીયા કુતા લાત્ર લગારે. નિન્હવ. ૮
- સંઘસાધારી કરે ભુંડી, નિન્હવારે તો ખોટી હુંડી,
કોંઈ કોઈ નહીં સકારે. નિન્હવ. ૯
- કપુત કુપાત્ર હુયે ભેત્રા, હજારા સાધારી કરે હેલા,
ગધા હાથીયા લાતા મારે. નિન્હવ. ૧૦
- નિર્વજ હુઈ ગયા ચેલાને ચેલી, ગુરૂ પણુ શર્મ અલગી મેલી,
જ્યાંમે નહીં કાંઈ બલીયારે. નિન્હવ. ૧૧
- ગાવે અવગુણ કાઠી રાગો, જાને લકડી જીમ સોલો લાગો,
કુટ ગયા હીયા જનમ હારે. નિન્હવ. ૧૨
- નિંદારો પડ ગયો ચાત્રો, નિન્હવાને લાગ ગયો કાત્રો,
ધણુ જીવણા ધિકારે. નિન્હવ. ૧૩

ગુરૂરી નિંદા કરે ઠાડો ઠાડે, શકે પર્વતશું માયો ફાડે,

સુત્રનિ લોપ ગયા કારે. નીનવ. ૧૪

ધોખી જ્યું કપડા ધોવે, નિંદક નિંદામે જનમ ખોવે,

ન્યાયે નીકલ્યા ગછ ખારે. નીનવ. ૧૫

ભુતણીને તો કાઠતા સોરી, નીન્હવારી શ્રદ્ધા કાઠતા દોરી;

બજામાણસાને ખીગારે. નીનવ. ૧૬

બુદ્ધા આળ જનનળ જખે, સનીપાતીયા દાઈ પડીયા બદ્ધ,

આધી ભુંડી નહીં વિચારે. નીનવ. ૧૭

ગુરૂતો ગમાય ખેડો નાકી, ભુલ નહીં કાંઈ ચેલામે ખાકી,

ખિગડી શ્રદ્ધા કુણુ સુધારે, નીનવ. ૧૮

નીન્હવ શવ ભારી કર્મા, નીન્હવ શવ છે એ સરમા,

જે નર બેખને ખીગારે. નીનવ. ૧૯

મરતા શવ છુડાવે ધર્મ જાણી, શણમે દોષ જાણે પાપી પ્રાણી,

પુરો પડ્યો જ્યારે આચારે. નીનવ. ૨૦

શ્રાવકને કોઈ દાન દેવે, નીન્હવા શવ ભુડો કેવે,

પુન્યરી જયગા પાપ લગારે. નીનવ. ૨૧

ખોટી શ્રદ્ધા ઘટમે ધાલે, મુક્ત નગર જવાને નાલે,

મોક્ષમાર્ગમે ધાડા પારે. નીનવ. ૨૨

સાધ સતીરી મહીમા દેખ, છાતીમાય જગે દેખ,

ખોલે રીસાં જલ્લતા પેલેપારે. નીનવ. ૨૩

આગે પનરદિન વિગેરા લાગી, અબતીસુ ઈદીનરી લવલાગી,

ખોય દીયો વૈરાગ્ય પડાજાસારે. નીનવ. ૨૪

ક્રાઈ બોલ ચાલ નહીં જાણે ડોળા, થોથા મારે અગડ ગોળા,
 ચર્યા માંડે જઠે નાહાહારે.   નીનવ. ૨૫
 આચાર્ય ઉપર તપતા, જપ સદાહી નિંદારે જપતા,
 હાથ દેખને ગંડકલુસેજારે.   નીનવ. ૨૬
 શ્રાવક જ્યારા દુરાચારી, શ્રાવકાવડી છેહીયારી,
 નીપાંતિયા પાંતરે ખારે.   નીનવ. ૨૭
 દુષ્ટ શ્રદ્ધાને સાચી જાણી, આ માડી ગતીરી નીસાણી,
 પડજશી જમારે સારે.   નીનવ. ૨૮
 નીરા તાલરો તો જુઠ બોલે, મોહ મિથ્યાવ માંહે ડોલે,
 જન્મ મર્ણુ ધણા વધારે.   નીનવ. ૨૯
 ખારે સુધા માહે મેલા, નીન્હવારાતો એહીજ ગેલા,
 વિસકદેઈ છાતી નહી ઠારે.   નીનવ. ૩૦
 ખોટી શ્રદ્ધા પડ ગઈ પાને, સાચીવાત સુત્રની નહીં માને,
 માહા કર્મ સંચેજારે.   નીનવ. ૩૧
 શ્રદ્ધાંપણાના ગુણસુ ભાગા, નીનવહુધ બેહા નાગા,
 ખુરા વચન નીકળે મુખખારે.   નીનવ. ૩૨
 સુત્રરા પાના પરા મેલે, કાંકરા ઠીકરીયાને રેત જે લે,
 ધુરતવાદિ ફંદમે પારે.   નીનવ. ૩૩
 કર્મમાંહે થાકા કીયા, તેકે હાથ માંહે પણ વાપરીયા,
 જઠે જાવ જઠે ધુરકારે.   નીનવ. ૩૪
 સુત્રની ઢોડટેકીધાડો, સાચરી ઢોડટેકીધુડો,
 વુડીસુ જેવડી લારે,   નીનવ. ૩૫

નિંદારી ઝાલી નોકારવાલી, જીજી નીન્હવારી લીલાડ કાલી,
 આંખ્યાફાડ બેઠો અધારે, નીનવ. ૩૬
 નરગથકી પછી નીન્હવ ખુરા, મનડોર કાઠ નાંબે છુરા,
 નીન્હવ શ્રદ્ધા વાર અનંતીમારે, નીનવ. ૩૭
 પરતાં ગાલી કીયાં પુઠા, કોધી જીવ બલી ઠુઠા.
 સાગગઈ જાને ફીટકારે, નીનવ. ૩૮
 ગુર એલા દોનું એ રૂધા, દાધાને મીલીયા ભુગા
 એરંડ રૂપ એરંડ પરીવારે, નીનવ. ૩૯
 મોહ મિથ્યાત્વ માંહેખુતા, માંહોમાંહી મેલા કુતા,
 સાચ જુઠ ને કોણ કાઢેતારે, નીનવ. ૪૦
 આગેઘ નીનવ સાત હુવા, જ્યારા નામ ચાલ્યાછે જુજુયા,
 પશુ એ નિર્દયી પેલેપારે, નીનવ. ૪૧
 ચોથેઈ કાળે ચાલ્યા ચેણો, તોપાંચમા કારસેકા મું કહણો,
 ધણીયા બેઠા પડેધારે, નીનવ. ૪૨
 પાખંડ મત નિન્નવ ભુડો, માંડમેલ્યો ડાકણ કુડો,
 પુન્ય હીણ કુડા માંહે પગપારે, નીનવ. ૪૩
 નીનવ ચરીત્ર ધણા ચાલ્યા, સુયગડાંગ ઉવવાઘમેં ધાલ્યા,
 જીજીમે નહીં કોફેર સારે. નીનવ. ૪૪
 પોતે સાધ કંહી પુન્યવે, પછી મરને માઠી ગતી જાવે,
 બોધ બીજ નીનવહારે, નીનવ. ૪૫
 બાંધે મુહપતીને ઝાલાડગા, જ્યાનેહીસાધ શ્રદ્ધે બોગા,

કાઈ સાધપણો નહીં ભેખલારે,   નીનવ. ૪૬
 નિન્હવ જીવ જાણી જો ખોટા, ભેખ ઉલખાં દેવે રોટા,
 ભવ કરશે અનંતા અનંતી વારે.   નીનવ. ૪૭
 નીન્હવા સેંતી રેહેજો ન્યારા, નીન્હવ વિખ સરીખા ખારા,
 નીકલે નહીં સંસાર ખારે,   નીનવ. ૪૮
 પુરી હુધ સાત ચાલીસી, આ નીન્હવા કેરી રાસી,
 આ નીન્હવારો અલંકારે,   નીનવ. ૪૯
 પ્રસિદ્ધ શહેર હુવો પાલી, જીણુ જાયગા સુજોડ ચાલી
 કહી ઋષિ રાયચંદ પર ઉપગારે,   નીનવ. ૫૦
 માર્ગ છોડ નિન્હવ લુલા, હુડાટા મારે દીસરા લુલા,
 અટવી મોટીડંડાકારે,   નીનવ. ૫૧
 ગામા નગરામે કેઈ શ્રાવક કીયાં, જ્યાને વસ્તી માહે હુંટલીયા
 ખુડ ગયા કેઈ નર નારે,   નીનવ. ૫૨
 પુણ્ય જેમલજીરે પ્રસાદ દીસે, કાતી માસે વરસંએકવીસે,
 સમત સહી કડો અઢારે   નીનવ. ૫૩

ઢાળ ૭ મી.

લખ ચોરાસી જીવ બચાવે, દસવિકાળીકમે કલ્હો સાતા.
 બચાચારો પાપ બતાવે, તે મુરખ મોહ મિથ્યાત્વમે રાંતા.
 આસરધા છે જીન મત ખારે, ઉઠ ઉભી થઇ પાંચમે આરે.
 એક નીન્હવ વિન્યા બીજો ન ધારે, આપ છંડા જીનજીરી આજા ખારે,
 સધળા જીવારી રક્ષા અર્થે, સુત્ર બલો કલ્હો વીર જીણુંદ;

પ્રશ્ન વ્યાકરણુરે પહીસે સંવર, તોપણ દયા ઉઘાપે અંધ. આ.
 આગે ઐશ્વિક આહોડે રમતો, પછે મીલ્યા અનાથ અણુગારો,
 જ્યાં કને ઐશ્વિક સમક્રીતલીધો, ઉત્તરાધ્યયન વીસમે અધિકારો. આ-
 કોઈ જીવ મારણુ નહીં પાવે, રાજઅહીંમે ઢઢેરો ફેરી,
 સાતમા અંગરો પાઠ ઉઘાડો, અઠે અગ્નની પાપ ધાલેછે ઘેરી. આ
 ધર્મા રાજને કહે ધન્યધન્ય, જીણુ ઉડાયો કસાઈવાડો;
 કેઈ ઐશ્વિકરાયને પાપ બતાવે, તીકે જુડારે કાલી ધારો. આ.
 એકતો માંસરાઅંધી જાણે ભુડો, ખીજે ભુડો જાણે વળી કસાઈ;
 ત્રીજે નીન્હવ જાણે વળી ભુડો, એ નીન્હવ નીર્દય ભાઈ. આ.
 અણુકંપા દયારે અર્થે, વીર બચાય દીયો ગોસાજો;
 જાને અનારજ પાપ બતાવે, તેતો નિર્દય જુડ મોલે નીરાતાલો. આ.
 મુત્ર ભગવતિને સતક પનરમે, વીરને પાપ કડે નહીં ચાલ્યો,
 દયારો નાસ કરણુને નીન્હવ, મનસું મેલ્યો અતુતો આલો. આ.
 કોઈ અધર્મા દાવાનળ દેવે, કોઈ દયાવંત વરજે સુગાની;
 પાલણુ વાઘાને પ્રાપ બતાવે, તે નામતો સાધુપણુ બગ ધ્યાની. આ.
 જીવ છકાપારા પીહર વાજે, સાધુજી કેરો નામજ ધરીશો;
 જીવ છોડાપારો પાપ બતાવે, તારે પહીસો મહાવ્રત તો પુરો પડીયો.
 સાધુવરજીને દાન નીખેધે, પ્રશ્ન વ્યાકરણુ મેં કલ્યા જીણુને કુડો,
 નીણુ મુરખરો દુજે મહાવ્રત, ભાંગનેહોયગયો ચક ચુરો. આ.
 દાન દેતાને જે કોઈ વારે, તેતો ચોરારી પાંતમે પેડો,
 પ્રશ્ન વ્યાકરણુરો પાઠ ઉઘાડો, તીણુરો ત્રીજે મહાવ્રત પીડે બેડો. આ.

કાઈ સતીરો શીલજ ખડે, કાઈ પાલી રાખે ધર્મ જાણી,
 પાલણુ વાળાને પાપ બતાવે, એથો મહાવ્રત ભાંગણુરી આનીશાણી. આ
 મમતા મોહ માયામે લાગો, ખોય દીયો વૈરાગ ને મમતા ભારી,
 ઉઠાડાને લેને પરી ગ્રહવધારે, જીણુ પંચ મહાવ્રતરો કીઓ સંહારી...
 પડિમા ધારીતો શ્રાવક હુવે, શ્રમણુ જુયા શ્રાવકને દાખ્યો,
 સાધુની પેરે લેવેસું દેવે, ઈણુમેહી મુરખ પાપ ભાંખ્યો, આ.
 માસ અગ્યારે તાઈ શ્રાવક, પરાયો માંગીને ખાવે,
 લેણુવાલો તરેને દાતારજ કુખે, તોછસી કરણી વીરજ કાને બતાવે. આ
 કરણુ કરાવણુને આણું મોદન, પડિમાધારી હુવે પાપનો ત્યાગી,
 પોતે વોરે ને પેલા કને માગે, પાપ હુવેતો પડિમા ભાગી. આ.
 અંબડજીરા સાતસે શીખ્ય, સુત્ર ઉવવાઈમેં અણુસણુ લીધો,
 અંતકાળે તીણું પાપજ ત્યાગો, જઠે અંબડજીને નમોધુણું કીધો. આ.
 સાતસે હુવા આરાધીક, ભાંખ ગયા તીરથરા નાથો,
 ઈણુ વંદણુમે પાપ બતાવે, આ દેખો વિટલ્યારી વાતો. આ.
 શ્રાવક કરે પોપા સમાયક, સુત્ર દોયકરણુ તીન જોગ,
 ઈણુવૈયાવ ચમેં પાપ બતાવે, જ્યારા જોગમે લાગો રોગ. આ.
 અઝાની વલી એમ બોલે વૈયાવંચકરે, જેરાખી આગાર,
 તો પોપામેં પાપ કરે કરાવે, તો ઉદીસેં વીટલ્યારાઆચાર. આ.
 કાઈ કહે માસ ખમણુ હુંકરસ્યું, એક રોટીને રાખ પાણીરો આગાર,
 તો થારે માસખમણુ ઉકહેજહોવે, એકપાણીવિના સહુઆ પરીહાર.
 કરણુ કરાવણુને અનુંમોદન, પોપામેં પાપ આગારજ રાખે,

જીજીરો પોષો કીમ કહીજે, ઉલટ બુદ્ધિ કુમારગ ભાંખે, આ.
 શ્રાવકરે પહીલે વ્રતમેં, તસ જીવનમારે સુત્રમેં ધાલ્યો,
 જીવ હોગયા પાપ હુવેતો, ઉતો પચખાણુ કઠે નહીં ચાલ્યો, આ

ઢાળ ૮ મી.

કયું દયા દાન ઉથાપોરે કુમતિ, કયું દયા દાન ઉથાપો. એ ટેક.
 પ્રતિમા ધારી શ્રાદ્ધ સાધુ સરીખો, દોપ બ્યાલીસ ટાળે;
 ત્રીન ઉત્તમને વેરાવતા કુમે, કયું બોલો જુઠ પંપાળ રે. કુમતિ. ૧
 કૌનસેં સુત્ર પાઠ દીખાડો, જદી પ્રતિતજ આવે;
 આગમ પૈતાલીસેં પાઠ ન લાધે, જો માયાફાડ મરજીવે રે. કુમતિ. ૨
 પ્રતિમા ધારીકું દીયે એકાંત પાપ, તો દુનરો સ્યુંકેણો;
 ઈમ સુણતાં સર્વદાન ઉથપ્યો, એકજ સાધુને દેણોરે. કુમતિ. ૩
 દાન દયાકી જડહી કાઠી, જુક્તી લગાવે જુકી;
 વીર પ્રભુને ચુકા બતાવે, જ્યારે હીયેરી કુટી રે. કુમતિ. ૪
 સાધુ શ્રાવક દોનું રતારી માલા, સુત્રે કહી જીનરાજ;
 શ્રાવકને કહે જેરનો ખીટકો, કહતાનન કટાલાજે રે. કુમતિ. ૫
 દીલા પાસથા હીણાચારી, કપટી કહીએ પુરા;
 નિગુરા અવગુણુ ગાવણુ સુરા, સાધ નહીં ભંડ સુરા રે. કુમતિ. ૬
 શ્રાવક સાધુ પ્રતિમા ધારીકું, દોનુંને શુદ્ધ વહીરાવે;
 બારમો વ્રતતો ચોડે દીખાયો, પણ મુરખ લુલજીવે રે. કુમતિ.
 ચાર સંધને સાતા દીધી, સનંત કુમાર અધિકાર;
 ત્રીજી શતકકે પહેલે ઉદેશે, પણ મુંઠ ન સમજે લગાર રે. કુમતિ. ૮
 જીવ બચાયામેં નફો ચોડે, ગોસાળો વીરે બચાવો;

જગ્ય ખોલણુકો રસ્તો ન લીધો, તજ વીરકો ચુક દીખાયો રે. કુમતિ-
હરીણાદિક બહુ જીવ બચાવા, સાધુ પણ જુઠાં ખોલે;
પ્રથમાંગે સુત સંકેધ ખીજે, અધ્યયનત્રીજેચોડેપાઠઅમોલરે.કુમતિ.૧૦
ઈત્યાદિક દાન દયાકી ચર્યા, પણ મુરખ ઉલટી તાંણે;
મુનિરામ કહે હઠ ગ્રાહી મહોવો, કીજે સુત્ર પ્રમાણે રે. કુમતિ. ૧૧

ઢાળ ૯ મી.

અરીહંત દેવરી વાણી સુણને, કરજે સમકીત શુદ્ધજી,
ન્યાય મારગરો નીરજો કરને, ટાળો કુમતી વિરુદ્ધજી આગમ. ૧
આગમ અર્થ વિચારી દેજો, મત કરો મનરો જાળજી,
હીયારેજો સહુ ડાઘ ખાંચો, કાંઈ ગમાવો આજજી. આગમ. ૨
અંગ ઉપાંગ જે જીવનર ભાંખ્યા, જ્યારી ન માને વાતજી,
જનવ છ લેસ્યા કહે ભગવંતને, જોલે જુઠાં મિથ્યા તજી. આગમ. ૩
પાપ અદારે જીજી નહીં પચખ્યા, તીજી મેં પાવે ભુંડી લેસજી,
વીરજીમે ભુંડી લેસ્યા વતાવે, જીકો જ્ઞાની નહીં દરવેશજી. આગમ. ૪
સર્વ પ્રતિમે કહી છ લેસ્યા, તે તો દ્રવ્ય પીછાણજી,
ભાવે પરપે કર્ષક ભોળા. મુરખ મુંઠ અજાણજી. આગમ. ૫
ઉતો ભાવ કહ્યા ભગવતિમે, ઇજીમે નહીં સંકા કોયજી,
પેહેલે શતકને પેહેલે ઉદેસે, સહુ વાંચીને જોયજી. આગમ. ૬
સાધ સરાગી ને વિતરાગી, પ્રમત્ત અપ્રમત્ત ખોલજી,
દોષ મેં ભાવ ભુંડા નહી પાવે, જુઓ ગાંઠ હૈયારી ખોલજી. આ. ૭
દૃશાદિ તીનું ભાવ લેસ્યામે, કલ્પો સંજમરો નાકારજી,

(૪૧)

પહીલે શતકને ખીજે ઉદ્દેશે, લેજો સુત્ર ભગવતિધારણ. આગમ. ૮
એહીજ ભાવ ચક્ષ્યા ઠાણાંયંગમે, ત્રીજે ઠાણે દેખણ,
સુત્રનો પાઠ ઉઘાડો ખોલે, તીણમે નહીં મીન મેખણ. આગમ. ૯
ભાવ લેશ્યા રહે શુદ્ધ તિનું, વ્રત લખણુ પરીણામણ.
કૃશ્નાદિક આવે તે દ્રવ્યે, એમ ભણે ભદ્રબાહુ સ્વામણ. આગમ. ૧૦
કર્મ ગ્રંથ મેં પ્રગટ દેખો, વરણ છડે ગુણઠાણણ;
જુડી લેશ્યા ભાવે નહીં પાવે, લેજો ચતુર પીછાણણ. આગમ. ૧૧
ગુરુગમ ભાવ લેશ્યા નહીં ધારી, યુંહીપરપે ફેલણ;
છ લેશ્યા વીરણમેં બતાવે, તે મહા મિથ્યાત્વી મુંઢણ. આગમ. ૧૨
દ્રવ્ય ભાવ લેશ્યા નહીં જાણે, પંડીતનામ ધરાયણ;
ન્યાય બતાવે જ્યારીવાત ન માને, સારી અકળગઈ ઉપટાયણ. ૧૩
દ્રવ્ય તણી જે ટીપ દીખાલી, કરે ભાવરી થાપણ,
જીનવર વચન ઉઘાપે ભોળા, જરે પોતે પાપણ. આગમ. ૧૪
છ લેશ્યા ભગવંતમેં બાંખે, મનરીચોજ લગાયણ;
અંગ ઉપાંગે ચાલી હુવે તો, ઘોને પાઠ બતાયણ. આગમ. ૧૫
ખખર વિના તો ખોટ પરપે, વલી થોથી કરે ડફાંણણ,
દોઢ ભઠારક નીન્હવઠાણ, પક્ષ્ય મારગરા જાંણણ. આગમ. ૧

હાળ ૧૦ મી.

સુણ ચેજા મોરની—એ દેશી.

ખીગરારી છતરી મેં જોય, બીખન દિધો રોય,

- રધુપતિજી સ્વામી, મુઝને બહારે કાઢો મતીજી. ૧
- બીખન કુરે અરદારા, હું રહું તમારી પાંસ,
રધુપતિજી સ્વામી, હાથ જોડી કરું વિનતીજી. ૨
- રધુપત બોલ્યા વાણુ, તુંતો મુરખ અળાણુ,
સુણુ બીખન બોળા, તુઝને હું રાખુ નહીંજી. ૩
- દોયવાર પ્રાયછિત દીધ, મેં તુને સૂત્રની શિખ દીધ,
સુણુ બીખન બોળા, ખરા ખરી વખત હુઈ તિસરીજી. ૪
- બિખન વંદણા કરી આય, પુજા હાથ નમાયે દેરાય,
સુણુ બિખન બોળા, જદ બિખન મનમાં શંકિયોજી. ૫
- બિખન હુવો દિલગીર, નયણે વરસ રહ્યા નીર.
રધુપતિજી સ્વામી, મેં વિચાર્યો પ્રરૂપીયોજી. ૬
- તું ખોટી શ્રધા દે છોડ, નહીતર આહાર પાણી દેમું તોડ,
સુણુ બીખન બોળા, ઈણુ શ્રધાસું વાત અને નહીજી. ૭
- સુણો સદ્ગુરુજી દયાલ, માહરે શ્રધારો લાગો જાંબલ,
રધુપતિજી સ્વામી, આજ પછી પરંપુ નહીજી. ૮
- વાંઝણીને માહરી માય, એતો નહી સુણુ ભાય,
સુણુ બિખન બોળા, દો દો વાત અને નહીજી. ૯
- એકલો રહેણો કપૂલ, નહી ધાર આ શ્રધા મુલ,
સુણુ બિખન બોળા, રધુવીર વાણી બોલીઆજી. ૧૦
- યેં જાણે એકલો હોય, પણ માહારે લારે ઘણા જોય,
રધુપતિજી સ્વામી, બિખન વાણી બોલીયોજી. ૧૧
- તું કુમતિ કુમત ચલાય, કદી સઘળાં સુંદર નય,

સુણુ બિખન બોળા, જીણુને ટોલામાં રાખું નહીજી. ૧૨
 એટલું કહી દિયો છટકાય, પુજે બિખન દિયો વોસરાય,
 સુણુ બિખન બોળા, માહરે માડી ગતિ નહી જવણોજી. ૧૩
 તું તો કુપાત્ર થાય, તેં દયાને દીધિ ઉડાય,
 સુણુ બિખન બોળા, માહરે થાસું પુરો પડે નહીજી. ૧૪
 માહરે મુગત જવણુરો કોડ, તીણસું થાને દીયો મેં છોડ,
 સુણુ બિખન બોળા, માહરો સંજમ માહરી કનેજી. ૧૫
 ચારી માને મુરખ વાત, જ્યારે હોવે બહુલી ધાત,
 સુણુ બિખન બોળા, મેં તુને અછી તરે પરખીયોજી. ૧૬
 તું મહસ્થ પણારીમાય, માય બાપને દુઃખ દાય,
 સુણુ બિખન બોળા, તો ગુરનો કોડો કિણ ઠારસેજી. ૧૭
 જે ગુરનો નિંદનીક થાય, તે બ્રહ્મ કહ્યો જનરાય,
 સુણુ બિખન બોળા, મુગતિ મારગ જીણુરે દોહિલોજી. ૧૮
 એ થઈ પેહેલી ઢાલ, સુણુજે વાત રસાલ,
 સુણુ બિખન બોળા, માનસાગર એણીપેરે કહેજી. ૧૯

ઢાળ ૧૧ મી.

અલખેલાની—દેશી.

સમકિતમેં શાંસો પડયોરે લાલ, વ્રતમેં પડગઈ મુકરે બવિકનન;
 કેઈ બડકિને અળગા થયારે લાલ, ધર્મ દીયો કેણે મુકરે બ૦—
 પાંખડિયારી સંગત ખુરી રે લાલ. ૮૬.

જૈન વાણી વિષ્ટે ધણીરે લાલ, ન ખેસેજો કેટલા ને દાયરે બ૦
 એકકુન્નુગતિ લગાયનેરે લાલ, દિયે દગો લલચાયરે. બ૦ પા.
 અંતર નયન નઉધજારે લાલ, ન લાધ્યો ધર્મનો મર્મરે. બ૦
 અસાની કદ કરી મરેરે લાલ, કોઈ બાંધ્યા રહ્યા ગાઠા કર્મરે. બ૦ પા.
 વિનય મારગને વિગોવિયોરે લાલ, દયા વિગોવિ દપટાયરે. બ૦
 રાતદિન સાંશે પડયારે લાલ, એમ વ્રત ગયાં વિશ્વખાયરે. બ૦ પા.
 ક્રોધમાંહી કલિયારહેરે લાલ, માન માંહી નવી માયરે. બ૦
 માયાં મન રાખે ધણીરે લાલ, લોભે રહ્યા લલચાયરે. બ૦ પા.
 આપ કામ કરે અસાધનારે લાલ, દે અવરાશીર આલરે. બ૦
 સૂત્ર ન્યાય સમજે નહીરે લાલ, પછે કયે આળ જાળજારે. બ૦ પા.
 વખાણુમે વિખવા ફરેરે લાલ, રાગદ્રોષ વશ થાયરે. બ૦
 મુણી મુરતાશકે ધણારે લાલ, આધર્મ ક્રિયો ક્રિમ જાયરે. બ૦ પા.
 ધર્મ દયા એકાંતે ઉપદેશીરે લાલ, સૂત્ર આમનાય અવિહીનરે બ૦
 જગપર લગતી લોકનેરે લાલ, તે શીરસે બહુ દીનરે. બ૦ પા.
 ટોળાશું ન્યારા રહેરે લાલ, આપ પ્રરૂપે એમરે. બ૦
 મેંતો મુઘો સંજમ પાલસારે લાલ, માહરે સમકિત વ્રતશુભ્રેમરે. બ૦ પા.
 પેદિ જમાવણુ કારણેરે લાલ, એમ કરી રહ્યા પાખંડરે. બ૦
 દાનદયા ઉપાપવે કરીરે લાલ, બ્યાખ્યો મિથ્યાત્વ પ્રચંડરે. બ૦ પા.
 એમ પાખંડિયારા પાખંડધણારે લાલ, તેતો કલ્લાકલ્લગમ્મયરે બ૦
 દુશરી સંગતજુરીરે લાલ, ઋષિરાયચંદ્ર કહેચિત ત્રગાયરે. બ૦ પા.

ઢાળ ૧૨ મી.

હો ભાઈ સેવો સાધુ સયાણા—એ દેશી.

સામાયક પડિકમણા શિખ્યા, વળિ શિખ્યા બોલને ચાલ;

પછી કુશરને કાને પડિયા, કાંઈ વટલ્યા વણિકના પાત્રરે.

ભાઈ નિન્હવ, સંગ નિવારો. ૧

દેવ ગુર લોપીને બેઠા, આપ મતિ મન હીણ;

નગરા ગુરવિણુ ગોથા આવે, તે તો દુઃખીયા દીનરે. ભા૦ નિ. ૨

શરમ વિહુણા સામટા મળીયા, ધર્મ કરણને હેત;

સમજણુ વિણુ શ્રધા પકડાવે, મુરખ મુરખ સમેતરે. ભા૦ નિ. ૩

આમિ સામિ કોકામારે, મુલ ન સમજે બેદ;

એહવા અનર્થ કેધ ઉપના, કરતા ધર્મ ઉછેદરે. ભા૦ નિ. ૪

દયા દયા પોકારે મુંઠ, દયા ન સમજે મુલ;

દયા તણો જો નિર્ણય પૂછે, તો કરી દેવે કુશુલરે. ભા૦ નિ. ૫

અનુકંપાથી અલગા નાશે, જો સર્વ ધર્મનો અંગ;

આતમ ક્ષેત્ર સમારણુ સુધિ, તેનો મુકાવે સંગરે. ભા૦ નિ. ૬

દયા ધર્મનો દાટજ વાળ્યો, કરતા કર્મનો કિચ;

આપ જુડે અવરાને જુડાવે, એહવા નિનવ નિચરે. ભા૦ નિ. ૭

આગમને તો મુલ ન માને, તો અવરાની શી વાત;

પરંપરાની અપર ન કાંધ, કરે ધર્મની ઘાતરે. ભા૦ નિ. ૮

ગુર આમના વિણુ શ્રધા પકડાવે, વળી ચડાવે ડાકડમાલ;

તેતો અનંત સંસારી ભાંખ્યા, એમ બોલે ઉપદેશ માલરે. ભા૦ નિ. ૯

વિનય સુકી અવિનય આદરીયો, જીભે આગેવાન;
 શ્રધાવિહુણા સામટા બેસે, કરતા જુઠ દક્ષણરે. બા૦ નિ. ૧૦
 ગુરૂ દ્રોહી મહા મોહની બાંધે, દશા સુત ખંધ છે સાખી;
 આસાતના મહા પાતિક મોટો, નર્ક ત્રિજન્ય ગતિ દાખીરે. બા૦ નિ. ૧૧
 રયાદાદ આણા જીનવર કેરી, વધારે જીણા શું રંગ;
 મહારે તો ગુરૂ દેવ પસાએ, છુટયો મિથ્યા તનો સંગરે. બા૦ નિ. ૧૨
 સર્વ સત્તા એક સત્તા દેખો, સર્વ ભુત એક ભુત;
 ગુણહાણાના ક્રમ વિચારી, ધર્મ કરો અદ્ભુતરે. બા૦ નિ. ૧૩
 એમ જાણી સુગુણા નર નારી, સેવો ગુરૂ ગુણવંત;
 નિન્હવ સંગ નિવારણુ કારણુ, એમ બાંખે સુધા સંતરે. બા૦ નિ. ૧૪

ઢાળ ૧૩ મી.

દુહા.

નિન્હવની શ્રધા ખુરી, મત લગાવો અંગ;
 જેર સરીખી જાણીયે, કોઈ મત કરજો સંગ. ૧
 ઉપદેશ જોહનો અતિ ખુરો, જાણો વિખનો કંદ;
 ભવ્ય જીવોને બિગાડવા, મોટો માંડયો કંદ. ૨
 નિન્હવ વિચરે જીણુદિશે, કરે ધર્મની હાણુ;
 રાગદ્રોષ વાધે ધણા, કોઈ ભૂલે મૂંઢ અજાણુ. ૩

ઢાળ.

અંદગુપ્ત રાજા સુણો—એ દેશી.

ભિખને મત કાઢયો ખુરો, દુષમ કાઢ મોઝરોરે;

ગુરુ દ્રોહી ગુણુ ઓલવે, તવ કાઠ્યો ગચ્છથી આરોરે. બી૦ ૧

મુરખને ભેળા કરી, વધારે આપણી લાભોરે;
દયાને દાન ઉથાપીઆ, કરે મોહ મિથ્યાતને તાળોરે. બી૦ ૨

દેશ નગર પુર વિચરતો, એતો લોકોને ભાંખે એમરે;
વ્રત ધર્મ તુમે આદરો, અવ્રત પાપનું હામરે. બી૦ ૩

પણુ વ્રતાવ્રત જાણે નહી, જે નિશ્ચયને વિવહારોરે;
આગમ તો ઉલટા પશ્યા, જરી સુધ નમુલ લિગારોરે. બી૦ ૪

શ્રેણીક સમકિત પામીઓ, તારે દેશ દેરો ફેરાયોરે;
કોઈ જીવ મારણુ પાવે નહીં, એમ સાતમાં અંગમે વાયોરે. બી૦ ૫

પડિમા ધારી મુનીવર ભલો, ઉતરીયો થાનક માંયોરે;
અગન લાગી અણુચિંતવી, એતો ધીરજવંત છે પ્રાયોરે. બી૦ ૬

જાને નિકલતું કદ્યે નહી, તીહાં શ્રાવક દેખે કાયરે;
તે કાઠણુ જો આવે પરો, એતો નિકલ જાવે દોયરે. બી૦ ૭

અભિગ્રહ વ્રત અણુગારજી, જે કો દ્રવ્ય દયા દ્રઢ રાખીરે;
તો અવરા કીમ છોડશે, મૂંઢ જીવોને આંખ ઉઘાડીરે. બી૦ ૮

કોયા કાનની કુતરી, તે તો ધર ધર ગોથા ખાવેરે;
આદર કોઈ આપે નહી, એતો જીહાં તીહાં ધુરકાવેરે. બી૦ ૯

ભુંડ સુવર કણુ છોડને, વિષ્ટા મેં મુખ ધાલેરે;
અવનિત માણુસ એહવા, તેહ? ધર્મ કીમ ચાલેરે. બી૦ ૧૦

લખમી આવી ધર આંગણુ, તવ ઉઠ્યો દરો સાઈરે;
પગે ઠેલીને કરે પરી, તુમે વન પધારો આધરે. બી૦ ૧૧

તિમ નિન્દવ નિગુણા થયા, જામે ગુણ ન લાભે એકરે;
 સૂત્ર ન્યાય સમજે નહી, એતો અહી મિથ્યાતની ટેકરે. ભી૦ ૧૩
 આપ મતિ અવલું કરે, તેને કોણ સુધારણ હારોરે;
 મત હીણા જે માનવી, તે ભુલી જાય ગેમારોરે.

ઢાળ ૧૪ મી.

નિત્ય જાપ જપો નવકાર વાળી—એ દર્શી.

ઈણ જગતમેં કેઈ નરનારી, કેઈ જોગી જતિને વળી ભેખધારી.
 જ્યાને ખોટી સર્ધા લાગી વાલી, યાતો મત આહી મત રહ્યા જાલી.
 પાપરા તો પંડમેં ફસીયા, વળી ઘોરી શ્રાવક દુધને ધસીયા,
 પણ સમકીત વિણ અદ્વા ઠાલી. યાતોમત આહી મત રહ્યા જાલી.
 સુત્રો ન્યાય નયણ નહી સુઝે, વિના ખતજાયા ધુધુઝાઈ ગુન્હે.
 ભુઠિ ખાતા કરે કાલિ. યાતો મત આહી મત રહ્યા જાલી.
 મત મેલા ને મોઢે મીઠા, મેં તો ઈસા મનુષ્ય કેઈ નયણે દીઠા,
 જીએ ભોજારે કુમુદિ દેવે ધાલી. યાતો મત આહી મત રહ્યા જાલી.
 છિત્ર જોવેને છલમેં ખેલે, ખરા રોખોજ ખોટામેં ઢેલે,
 જ્યારી જીભ દુર્ગંધરી નાલી ચાલી. યાતોમત આહી મત રહ્યા જાલી.
 કદિક સાધારે કને આવે, તોપણ ઉઠતા ઓગુણ લેજાવે,
 આરે જાપ ચલાવે કેઈ ખંગાલી. યાતો મત આહી મત રહ્યા જાલી.
 છુકડ મનુષ્ય તો હઠ તાણે, પણ વિધરી તો વાત નહીં જાણે,
 મોહ મિથ્યાત્વમેં રહ્યા માલી. યાતો મત આહી મત રહ્યા જાલી.

(૪૯)

મન મતિયા વાત નહીં જ્ઞાને, ચવડે કહો અથવા જાણે,
જ્યારા હીથેરી અકલ પરિહાલી, યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા જાલી
મત ગ્રાહી મત કોઇ નહીં છોડે, ઋષિ રાયચંદ કહે જ્ઞાનરે ઘોડે
બોધ્યું બેસે નહીં સાલો સાલી. યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા જાલી
પાલીસારો પીપીડે ચોમાસો, ચતુરાં ચિત્ત માંહે વિમાસો,
પાપરો પંથ તમે દેજો ટાળી, યાતો મત ગ્રાહી મત રહ્યા જાલી.

ઠાળ ૧૫ મી.

ડહા.

આચારાંગ સૂત્ર મધ્યે, કલ્હો સાધ આચાર,	
ભિન ભિન કરને ઓલખ્યો, જીમ પામો ભવપાર,	૧
જો કરણી દુઃકર કરે, તો નકરે પરનિંદ,	
નિંદાસેં કરમ વધે, કલ્હો સિદ્ધાંત જીજ્ઞંસ,	૨
દુષ્પ્રમ આરો પાંચમો, વધીઓ દ્વેષ અપાર,	
ભેષ દેખી ભુલો મતી, ઓલખજો આચાર,	૩
જનવર વચન ઉચાપને, થાપે અપનો મત	
તે પાખંડી સારીખા, રૂલસે ચારગત.	૪
યતઃ કંચન તજવો સેહેજહે, ઓર ત્રીયાકો નેહ	
માન બડાઈ ધરયા, દુઃલેલ તજવા તેહ,	૫

ઠાળ.

સુરીજન કર્મ સમો નહીં કોઇ— એદેશી.

દશ વિકાળીક સુત્રમાંહી, ચાલ્યા બોલ ચાર
પીંડ શિખ વસ્ત્ર પાત્ર. ભોગવે શુદ્ધ અગમારે,

પ્રાણી સમજે આચારમે વિરજા

અસણપ્રાણી ખાદીમ સ્વાદીમ, નહી લગાવે દોષ

મુઠાદાર્ઠ મુઠાજીવી, પામે દોનું મોખરે, પ્રાણીસમજે ૨

અદારે પ્રકારકા સ્થાનક ચાહ્યા, તીણમે સાધુરેવે,

ઠથી પશુ પંડગહુવેતે, મનકરી નહી સેવેરે પ્રાણીસમજે ૩

કંઈ કહે સ્થાનક માંહે, સાધુને નહીં રહણો,

કેસો દોષ લાગે સાધુને, પાછો તીણુને કહણોરે પ્રાણીસમજે ૪

આધા કરમી દોષ ખતાવે, સ્થાનક સાધાકાજે

નીપે ગુપે આછોકરાવે, વસી સાધાને નામે વાજેરે, પ્રાણી. ૫

પાછો તીણુને પ્રત્યુત્તર દેણો, સાધુ નામે વાજે થાન,

યથા દ્રષ્ટાંતે કાંઈકનર, સંજમ લીઓ ખુદ્ધિવાનરે પ્રાણી. ૬

હારે જીજુરી સ્ત્રી જાયગા, તીણુરે નામે વાજે,

કાંઈ દોષ લાગે સાધુને, કહ્યાશું ભર્મ ભાજેરે પ્રાણી. ૭

અથવા સાધુ મુકતી ખીરાજ્યો, આવ કર્મને કાપ,

તે શરીર મુનિવાજે પ્રજ્ઞાહ્યા, કાંઈ સિદ્ધાને લાગેપાપરે,

કુમતિ કયું હુઓ નીંધા કરને એઆંકણી પ્રાણી. ૮

ઈણ ચચામે ચતુર સમજે, નહીં સમજે યોગા

નિંદાકરી કરે આત્માભારી જાણો ચાર્ ગતિ જોગારે, કુમતિ ૯

આચારાંગ દુજ સુતસ્કંધે, અધ્યયન પેહેલો વાંચો,

વાંચીને તો નિંધા નિવારો અણુતા મતિ નાચોરે, કુમતિ ૧૦

નોરા દુકાના રાતા લાખુ લાવો, ઉતરો મજમે દેખી,

નીપે ગુપે આરંભકરે, કિતરો કીમ કરો સેખીરે, કુમતિ ૧૧
 યત્ર મમતા તત્રદોસા, કાંઈ થાનક દુકાન,
 સુત્ર વાંચોને અર્થને ધારો, ક્યું કરો કુડા તોફાનરે, કુમતિ ૧૨
 જીણુ જય ગામે અન્ય સાધુ હુવેનો, સહીરમે નહીં આવો,
 જો આવોતો ખારે કઢાવો, થે ચક્રેર તંબુ ખંચાવોરે કુમતિ ૧૩
 તંબુ ખંચાવો જીણુ જયગા, ચોડે દોપ લાગે,
 પછે ગૃહસ્થ કાંઈ તંબુ ખંચાવે, થેંકરો રેવણુરા ત્યાગરે કુમતિ ૧૪
 નિત્ય ધરનોંમેપાણી ન લાવા, બાપ્પા બોક્ષો એસી,
 વારી બંધીયો પાણી લાવોએ, સંજમ કેમ રેસીરે, કુમતિ ૧૫
 પાણી નેમેં એકાંતરે આસા, મતિ ખીજને વહીરાજે,
 એક દીવસ તો પાણી ન દેવે, એકાંતરે થારે કાળેરે, કુમતિ ૧૬
 નિત્ય પાણી છાયાં ભેક્ષો કીયોથેં લાવો હાંડા ભરબર પાણી,
 કપટાઈ કરી સંજમ ખોવો, ઇણમેં શોભામેં કાંઈ ખાણીરે, કુમતિ ૧૭
 અધિકાઈ તો કાંઈ ન દીસે, દીસે અધિક કપટાઈ
 નિંદા પીણુઈ જાપે દીસે, એહ કરી અધિકાઈરે, કુમતિ ૧૮
 ખાઈ જાત શું પરચો ઈજાપેં વખત કુવખત ગણે નાઈ,
 આધાકરમી આહાર ઇજાપે, એહ કરી અધિકાઈરે, કુમતિ ૧૯
 અંગ વિભુખા પીણુઈ જાપે, હીએ વિચારી જોવો,
 સ્થાપના સ્થાનક પ્રગટ સેવો તો સ્થાનક સ્થાનક સ્યું રોવોરે કુમતિ ૨૦
 ઇત્યાદિક વિચારી જોજો, જઠે મુઠ્ઠી તઠે દોપ,
 રામચંદ્રકહે નીંદા નિવારો, તો પામ સ્યો મોક્ષરે કુમતિ ૨૧

(૫૨)

સ્વામી વૃદ્ધિ ચંદ્રશ્ર પ્રાસાદેજોડી, લાભ અધિકૃત જાણી,
દીવાહોસેં સોરીસા જલશે, લેસે આપમે તાણીરે, કુમતિ ૨૨

ઢાળ ૧૬ મી.

ધર છોડી લીધી ગુરાં કને દીક્ષા, કોઈ દુખદાઈ હુવા ચેલારે,
ઉથાપ ગુરાંને મુર્ખ અજ્ઞાની, પડિયા ફરે એકે લારે ૧
ટોલારા અવગુણ જોસેં અજ્ઞાની, તીકે પ્રત્યક્ષ સાધારા દેખીરે,
જો કાણુરે મન હોવે શંકા તો અશ્વર્ય લ્યોને દેખીરે, ટા. ૨
સાધપણું કહે મેહીજ પાલા, હંચારે જલ જોલેરે,
કર્મતણે વશ કચુંહી ન સુઝે, મોહ મિથ્યાત્વમે ડોલેરે, ટા. ૩
સંધા સાધારો પણ સમન કાંઈ, શીખ દીયાકરે કજયારે,
દિનરાત કરે નીંદામેં પુરા, છોડી લોંકરી લજયારે, ટા. ૪
હજારા સાધારી કરીકરે નીંદા, પોતે હોય ખેલ વૈરાખીરે,
આપ હંદા એકલા આસા ખારે, જાશું મુક્ત ધણેરી આધીરે, ટા. ૫
શીતકાલ સદારહે ઉઘાડો, જુખી ખાયે એક રોટીરે,
પણ નહીં છુટી વિપત નીચારી, તેભેખ લેઈ હુવા ખોટીરે, ટા. ૬
માસ માસ કોઈ કરે પારણું, સહે સુર્યરો તાપોરે,
તો પણ ગરજ ન સરે કોઈ, ખોયો નીંદાકરી આપોરે, ટા. ૭
છીંદ્ર ગવેખીને દુષ્ટ પ્રણામી, અધરસું શ્રાકરા ઠોઠીરે
ખોલણ માંહે પણ ખાકી ન કાંઈ, મુર્ખવત કીયા નવ કોટીરે ટા. ૮
કોઈ માંહેતો સદારહે કલીયા, ખાનમાંહી નહીં માવેરે;
આપરી કિર્તી આપરે મોદે, પડીયા લોગામેં પોવા ખારેરે ટા. ૯

દીવાળીયાને દીવાળીઓ સુઝે, સાહુકાર ને ઉડાવેરે,
 એકરંગી થઈ ભેખ ધારી, ધણા સાધાં સું જંગ મચાવેરે ટા ૧૦
 મનમેં જાણે અમે ઉત્કૃષ્ટા, આચાર મે ધણા ટોલારે
 સાધ સાધવી નજરે દેખી, ખજે આંખ્યારા ડોલારે ટા ૧૧
 પાણી છોડીને ધોવણુ ભેરે, પાંચ વિગય પરત્યાગીરે;
 પણુ ઈણુ કણીમે કળા ન કાંઈ, જ્યાંને વિપતની ધારી લાગીરે ટા ૧૨
 લકડા જેમ તો કાચા સુકાઈ, જો નીંદા નહીં છુટીરે,
 તો સિદ્ધ કલાવને પુજાવે, ત્યારી હયાનીલાટરી કુટીરે, ટા ૧૩
 આપ છંદા કપુત કુપાત્ર, ઘણી દયામેં ધાતુરે
 દુખદાઈ જીવ જવાસરીખા હુંકારે મુંગી વાતુરે, ટા ૧૪
 ગુર નિંદક મહા મોહની ખાંધે, પાપ શ્રમણુ તે પુરોરે,
 દોય સુત્રામેં પાઠ ઉધારો, નિંદક લખાડી પુરોરે, ટા ૧૫
 એકલા હોય અને અવગુણુ જોભે, જ્યામેં કળા નહીં કાંઈરે,
 સંપત્તી આવતાં કુટી કાઢી, વિપતિને નેડી બોલાઈરે, ટા ૧૬
 ઉલટી બુદ્ધિ અજખામણી જોભે, ટોલારા અવગુણુ ગાવેરે,
 માડી ગતિરા પાવણુ પાપી; એજે જન્મ શુભાવેરે; ટા ૧૭
 નિંદક નિય ઉઘાડા હુવા, જીણુમેં પડે મત આંધારે,
 મુર્ખમોહ અજ્ઞાનમેં ખુતા, હુય મેંદા એકેલારા બંદારે, ટા ૧૮
 લક્ષ્યોરાસીમેં જોતાખાશે, રૂલસે દડો જીમ ડોટોરે
 ઉત્કૃષ્ટ કાલ અનંતોભમસે, જ્યાં મત આશ્યો જોટોરે, ટા ૧૯
 ટાલદીયા ટોલાસું દુરા, અવીનયશે અવગુણુ ભારીરે,

(૫૪)

ન્યાને ટોલામેં ટકણો દોરો, ન્યારી જીવવહે ધણી ખારીરે ટો ૨૦
પર ઉપગાર સઝાય એકીની, કોઈ રાગ દેખ મતી જાણોરે
ઈણુ ઢાળમેં ઉપગારજ દીડો, સુણુને ચતુર સુજાણોરે ટો ૨૧
ધણા સાધારી પ્રતીત રાખો, જીતરો ચાહો ભવપારોરે,
સુખે સુખે જીતે શીવપુરમેં, વરતશે જય જય કારોરે, ટો ૨૨
શુદ્ધ શ્રદ્ધા સાધરો દર્શન; ધણિસું રાખો પ્રેમોરે.

જીવરી ગરજ સરે ધણીરીતે, રૂખીરાયચંદજીકહે એમોરે, ટો ૨૩
ટલોકડ પચીસીપુરી કાધી, પાલી શહેર મોઝારોરે,
મુજો મુજુ હોં પુન્યવંતપ્રાણી, દુધારે પડે ધિકારોરે: ટો ૨૪

સંપૂર્ણ.

ઢાળ ૧૭ મી.

કુહાં.

આપ હણે હણાવે નહીં, પરજીવારા પ્રાણ,
ભણો ન જાણે તિન જોગશું, એ નવકોટી પચખાણ ૧
જીવ ઉગારણ કાણું, દે ઉપદેશ મુનિરાય;
છહુ કાય રાખણ ભણી, કહ્યો પ્રશ્ન વ્યાકર્ણ માંય, ૩
તિન કર્ણ તિન જોગશું, જો કોઈ દયા પળાય;
તિણુને અભયદાનજ કહ્યો, દસમાં અંગરે માંય, ૮
અભયદાન નહીં ઓળખ્યો, દયારી ખંખર નકાંય;
ભોળા ભોળા આગળે, કુડા ચોજ લગાય, ૪

હાળ.

(નનવ સાધારા ભેખમેંછ, બોલે એહવી વાય;
 કીણહી જીવરો જીવ તવનહી વંછણોજી, કલોછે સુત્રમાંય,
 ચતુરનર સમજો જ્ઞાન વિચાર, ૧
 જીવતવ મણી નવંછે આપરોજી. કલો સંચારા માંય;
 દયા ઉકાવણુ કારણેજી, બોલે મુસાવાય, ચતુર ૨
 એહવી કરે પરપણાજી, બોલી મેં બંધન થાય;
 પલટ જીવ પુણી થકાજી, ભોળાને ખબર ન કાંય ચતુર ૩
 સાપ સાંડ સિંધ દેખીનેજી, ઝટક આધા ખીસ જીવ,
 થેં કહતાં જીવત વનહીં વંછણોજી, બોલીમેં બદલો કાંય ચતુર ૪
 સીત નીવારણુ કાણેજી, કપડા ઓઢો કેમ,
 છાંયે આવો કેમ ધુપથીજી, થારે નહીં જીવણુરો ગ્રેમ, ચતુર ૫
 પેટમેં લુખ લાગા થકાંજી, ભટકો હામો હામ;
 થારે જીવણુરી વંછા નહીં તો, અસન લેવો કીણુ કામ ચતુર ૬
 વાત પીત જવર આવનેજી, ઉપનો શરીરકે માંય;
 ઔપધનો ઉધમ કરોજી, જીવણુ વંછયો કાંય; ચતુર ૭
 કહે અસંજમ જીવ તવ નહીં વંછણોજી, મેંતો સાધ કહાય;
 સંજમ જીવ તવ વંછયા ધર્મછેજી, આઆગે પલટ સીજીવ ચતુર ૮
 ફાંસીદે જાવે થારે સાધનેજી, કોઇ કુતો કાટે આય;
 પડતા મુનીવર દેખનેજી, કીણુ આવક લીયા બચાય; ચતુર ૯
 દયા અનુકંપા આણીનેજી, એ મોટા મુનિરાય;

(૫૬)

ગો સંજમ જીવત વશાવક વંછણોજી, ઈજીમે પાપ કહોકીજી ન્યાયય.

કહે ગૃહસ્થરો સાજ નવંછણોજી, જીજી સું પાપ કહાય:

સંચારો ભંગાવે તેહની પરેજી, એસી કાઢે મુંઢાસું વાય; ચતુર ૧૧

તો ગૃહસ્થ રીવંદણા નહીં વંછણીજી, વસ્ત્ર સતકારજી જીજી.

ઉતરાધ્યયન પેંતીસમેજી, યાવીર જીજીદરી વાંજી. ૨૦ ૧૨

વંદણા કરે કોઇ સાધનેજી, દે આદર સનમાન;

જીજીમે પાપકે ધર્મ છેજી, જેવો થેં છોડી માન. ૨૦ ૧૩

સંચારામે ખાંજી પીવજી રાલાગછેજી, ખોલજીરા નહીં છે લાગ;

ગૃહસ્થ ખોલે સો નહીં કહોજી, યો કદપ તજો છે માગ. ૨૦ ૧૪

ઈતરી સમજ પડે નહીંજી, જીજીરે સમકીત કહી જે કેમ;

છકીયા મોહ મિથ્યાત્વમેંજી, ખોલે મતવાળા જેમ. ૨૦ ૧૫

સંજમ જીવત વહોછો વંછણોજી, કહો છે મુત્રમાંય;

પાણીમેં ડુખે સાધવીજી, સાધુજી કાઢે જીય. ૨૦ ૧૬

આજારો ભંગકો નહીંજી, દયારા ભાવ પ્રધાન;

તોવીરે ગોસાજોખ્યાવીઓંજી, જીજીમે પાપ કહો કીજી જ્ઞાન. ૨૦ ૧૭

ગોસાજો પ્રભુ સાથે રહોજી, શીખાયો પ્રવજીયા દીધ;

વીર કહો છે શ્રી મુખેજી, પાંચમેં અંગ પ્રસિદ્ધ. ૨૦ ૧૮

જીજીને વીરે ખ્યાવીયામેં, લાગ્યો કહોછો કર્મ.

ઈજી લેમે પાણીમાં શું સાધવીજી, કાઢયાકીજી વિધ હોસેધર્મ. ૨૦ ૧૯

કહે સાધને લખ્ધિ ન ફેરવીજી, કહો ભમવતી માંય;

વૈક્યનો નામ દાખ્યો નહીંજી, બોળાને દે ભરમાય. ૨૦ ૨૦

(૫૭)

લખિંધ ફેરવી બચાવીયોજી, પાપ કલ્હા ઈણુ તંગ;
 શીતલ લેસ્યારો પાપ બોધ્યો નહીંજી, પંચમ અંગ સુચંગ. ચ૦ ૨૧
 માયા કપટાર્થ કરીજી, વૈકેય રૂપ બનાય;
 આલોયા આરાધિકકલ્હોજી, શીતળ લેસ્યારો પ્રાયછીત નાય. ચ૦ ૨૨
 વચન જોગ ચપળ છેજી, વિના ઉપયોગે જાપ પલાય;
 ગૌતમ ખલાયા આણુંદ કનેજી; વીરને કંઠે કલ્હો ન્યાય. ચ૦ ૨૩
 ગોલા ચલાવે ભરમાયવાજી, બોલો મુસાવાય;
 અકર્ષા જોગ કામ કરે સહીજી, આગમ વ્યવહારી થાય. ચ૦ ૨૪
 ચાર જ્ઞાન ચક્રે પુર્વ ઘણીજી, જે જે કામ કરાય;
 મુલ ઉતર ગુણમેદોપલાગેનહીજી, કલ્હો સતકપચવીસમાંય. ચ૦ ૨૫
 ધર્મ જાણી ગોસાજો બચાવીઓજી, ક્રીમ નહીં રાખ્યા મુનિરાય;
 જોવો વચન વરજ્યામતી બોલજોજી, સહુ સાધને જીનરાય. ચ૦ ૨૬
 જો પહીલે દીન વિહાર કરાવતાતો, દોસ નહી તીલખાત;
 આક્રસમો આણુ પુગવોજી, ક્રીમ ટાણે જગ તાત. ચ૦ ૨૭
 મરગી મારવેર આવે નહીંજી, સમો સરણમેં સાક્ષાત;
 હોણુ હાર ક્રીમ કરી ટલેજી, જોવો મુંઢ મિથ્યાત. ચ૦ ૨૮
 કહે તિલશે થંભ બતાવિયોજી, ગોસાજો ઉપાડ્યો જાય;
 હિંર્યા થઈ વીર વચનથીજી, પીછે ઘણા કર્મ બંધાય. ચ૦ ૨૯
 ચેંઈવિતલાવો ગૃહસ્થ જાણીજી, બોલે મુખ ઉઘાડે વાય;
 આહાર લેતા મારંગ પુછતાંજી, નિલ સંજમ ક્રીમ રહાય. ચ૦ ૩૦
 કહે આહાર માર્ગ પુછતાજી, મેંતો કાંમી થાય,

ઉઘાટે મુખ બોલે તેહનેજી, બલો નહીં જાણા મનરેમાંય. ૨૦ ૩૧
 તેા જમ દીદા તીમ ભાંખીયાજી, જ્ઞાનજી માંહી દેખ;
 પ્રભુ દિંસા ભલી જાણી નહીંજી, જ્યાને દોષ ન લાગે પેખ. ૨૦ ૩૨
 આચારાંગ સત રક્ષ પહેલરેજી, નવમે અધ્યયને પ્રમાણ;
 તીન કરણસું પાપ કલો નહીંજી, વીર કલોછે જાણ. ૨૦ ૩૩
 જહ મસ્તપણે પાપ સેવીયોજી, કેવલમે બોલ્યા જુદ;
 અખ પ્રતિત રાખે થેં કેહેનીજી, થારે લેખે જાશે સિદ્ધાંત ઉદ. ૨૦ ૩૪
 કપડી બોલે કપટમેંજી, જાણ ન કીધો પાપ;
 અજ્ઞાણ મોહકર્મ વસેજી, ચુકગયા જન આપ. ૨૦ ૩૫
 કામ કીયા પ્રભુ જાણીનેજી, ગોસાળા ને બોલ્યા ન્યાય.
 મહું ચારી અનુકંપા ભણીજી, લેસ્યા મેંલી કહી જનરાય. ૨૦ ૩૬
 જ્ઞાનવિના છોડ કીમ બતાવીયોજી, કીમ દાખ્યા તિલ સાત;
 જાણ કાંમ કીયાને કહે અજ્ઞાણછે, આઘ અચરજવાળી વાત. ૨૦ ૩૭
 અજ્ઞાણ પાપ કીયા ચકાજી, ચુક હોવે જો કાય;
 અનંતા જન આગે હુવાજી, સધળાહી ચુકા જોય. ૨૦ ૩૮
 જહમસ્થ સાધુ ભગવંતરેજી, સમય સમય બાંધે કર્મ;
 જ્યાં ન આખડીસેવી પાપનીજી, જીવો સુત્ર ભગવતિમેં મર્મ ૨૦ ૩૯
 વીર પાપ કીયો કરાયો નહીંજી, પહીલે અંગ અધિકાર;
 જ્યાં પુરસાને કહે ચુકી ગયાજી, જ્યારે બહુલ સંસાર. ૨૦ ૪૦
 પ્રભુ ગોસાળાને બચાવીઓજી, જીણમેં હુવો છે ધર્મ;
 એમ સધળા એ જાણુજોજી, મતી કોઇ આણો ભર્મ. ૨૦ ૪૧

કહે મુસાદિકને અચાવ લ્યોજી, પંખી મેલો માળા માંય;
 પેટ દુખે કોઈ શ્રાવક તણોજી, હાથ ફેરો નહીં કીમળય. ચ૦ ૪૨
 એવો ચોજ લગાયનેજી, બોગાને દે બેકાય;
 પોતે કામ કરે કેઈ ધર્મનાંજી, કેમ નહીં કરાય. ચ૦ ૪૩
 કહે અસંજમ જીવત વનહીં વાંછણોજી, જીવો પોષો કેમ નેહ;
 અંગસું માંકડ ડપજેજી, જાને પાળે નહીં ધરનેહ. ચ૦ ૪૪
 પાણીમેં માખી હરીજી, શીતકાળરે માંઈ;
 મુદપતીમેં ઘાલી સાજકરોજી, જીવતવ વાંછે કાંઈ. ચ૦ ૪૫
 મારા પાણીસું માંખી મરેજી, માને લાગે પાપ;
 મારો પાપ ટાલણુ સાજકરાંજી, કરે એહવી થાપ. ચ૦ ૪૬
 રાત અધારી સુઝે નહીંજી, અથવા આંધો થાય;
 જાગેઈ કપડાં સું આયડી, શ્રાવક પડીયો મુઠ્ઠાખાય. ચ૦ ૪૭
 કો કોઈ ગૃહસ્થ આણીને કહેજી, થેં મોટા મુનિરાજ;
 પાપ ટાળો સાજેકરો એહનેજી, યોમરેછે ગાવડભાજ. ચ૦ ૪૮
 જાતો કહે હમ સાધજાંજી, શ્રાવક બેટો કરાં કેમ;
 મારે કાંઈ પ્રયોજન ગૃહસ્થસુંજી, બોલે પાધરા એમ. ચ૦ ૪૯
 વ્રતી શ્રાવકને બેટો કરો નહીંજી, માખીને સાજકરાય,
 જોવો પુરો અધારો એહનેજી, ચોટે ભુલ્યા જાય. ચ૦ ૫૦
 માંખી જીવાયા પાપ વજગે નહીંજી, ધર્મજાણે મનમાંય;
 શ્રાવકને સાગ કીયાજી, ધર્મ ન સરધો કાંય. ચતુર. ૫૧
 ધારાપાણીમેં માંખી મરેજી, પાપટલ્યો એણરીત;

શ્રાવકને સાન્ને કરે નહીં, ચારી કુલુખાને પરતીત. ચતુર. ૫૨
 પાળીમાંસુ માખી કાઢશેજી, તીણુને કહેછે ધર્મ;
 શ્રાવકને સાન્ને કરે નહીં, ચારી સદ્ધારો નિકલ્યો ભર્મ. ચતુર. ૫૩
 એમ કહ્યા જવાખ ન ઉપનોજી, કુડી કરે વીખવાય;
 દવે સાધ કહે તે સાંભલોજી, ઇણ દોનારો ન્યાય. ચતુર. ૫૪
 ગરીબ જીવાને અચાવીયાજી, ઘટમેં દયા રહાય;
 શ્રાવકને સાન્ને કરે તો, એહ વાને નીચુણા જગમાંય. ચતુર. ૫૫
 કીજુરે ગુલાયા જાવે નહીંજી, મનમેં આણે દેવ,
 યો કલ્પ નહીં મુનિરાજનોજી, વધે પ્રમાદ વિશેષ. ચતુર. ૫૬
 કહે તજાવમેં જીવ મક્ષીયા ધણાજી, સદ્યો ધાન જવકેરો ખાય;
 સાંઠ હુક્યો મુક્તાખાયવાજી, ગરીબ જીવાને થેલ્યો અચાય. ચતુર. ૫૭
 તીણુને કહણો એ જીવ અચાવીયામેં, પાપ ન જાણું કોય;
 અશુદ્ધ વ્યવહાર કોકીકમેંજી, તીણુસું વરજે નહીં મુનીસોય. ચ૦ ૫૮
 ચારી જયગામેં ચીડીયો મુવોજી, મુત્રરી કરણ સજાય;
 ધર્મ જાણી પરઠો બાહીરે, પાપ જાણોતો ક્રીમ એપરહાય. ચ૦ ૫૯
 જ્ઞાન મંજર મુવા પડેજી, ચારે સજાય નહીં થાય;
 મુંજેડી પગ આંધનેજી, નાખો થેં બાહીર જાય. ચ૦ ૬૦
 તવ કહે હમ સાધજાંજી, ઉડાવિસાં કેમ;
 કોકામેં નિંદા હુવેજી, બોલે મુધા એમ. ચ૦ ૬૧
 પંચંદ્રી કલેવર સારખાજી, ચીડીયો પરઠો બાહીર જાય;
 દુતો પરડી ધર્મ કરે નહીં, ચોખીણુ વિધ મીલસે ન્યાય. ચ૦ ૬૨

કદપ આત્મામેં સમજે નહીં, શુદ્ધ અશુદ્ધ ન જાણે વ્યવહાર;
 દુક્યા દયાતણી જડ કાઢવાળ, રૂઝશે અનંત સંસાર. ચ૦ ૬૩
 કહે ઉપદેશ દયા અચાવણાળ, વિધ નહીં જાણે કોય;
 કૃતા આવે આહાર ઉપરેળ, કેમ સમજાવો જોય. ચ૦ ૬૪
 ડીચકારી કરી ઉઘો હાય લેળ, ઉણુરો એહી ઉપદેશ;
 શ્રાવકને આવણુજાવણુરો કેહેવો નથીળ, યાજોવો મુત્રનીરેહેમ ચ૦ ૬૫
 જીવત વચાહે તે વરજે નહીંળ, યોં કીયાનો ઉપદેશ.
 નવજોગે કહી દયા પાલણીળ, ઈણમેં પાપ નહીં લવજેશ. ચ૦ ૬૬
 વાવન કુદંસણી હુવેળ, સદ્દા બ્રહ્મ નીકાંમ;
 જીણુરા સંગ વરજ્યા ઉતરાધ્યેયનમાંળ, બાંખ્યાશ્રી વર્દમાન ચ૦ ૬૭
 કનિરામળ કહે સાંભજોળ, છોડો પાખંડરો સંગ;
 શઠમેં તણોં દોહીજોળ, ઇણુ સું રાખો અવિચલ રંગ. ચ૦ ૬૮
 અષ્ટાદશ વર્સ ચોરાણુવેળ, પીપાડ કીયો ચોમાસ;
 ધર્મધ્યાન રસરંગમેંળ, શ્રાવક હુવા ઉક્લાસ. ચ૦ ૬૯

ઢાળ ૧૮ મી.

શ્રી શીમંધર સાહીબ મેરા—એ દેશી.

પડિમા ધારી આણુંદ શ્રાવક, પોતે પાપ ન કરાયોરે;
 અવરાને કને નહીં કરાવે, અણુ મોદે નહીં મનમાંયોરે;
 પડીમા ધર્મ શ્રી જન આગ્યામેં ૧
 તીણુને તે સાધુ કીમ ન કહીને, ત્રીજી ચોકડી બાકીરે;

અભિગ્રહ ધારી ઉત્તમ શ્રાવક, ઝેર બટકા કહેડાકીરે. ૫૦ ૨
 ત્રિવિધે ત્રિવિધે સર્વ પાપજ પચખ્યા, શરીરને વોસરાવ્યો રે;
 સૂત્ર ઉઘાઘને સંધારામેં, શ્રાવક કહ્યા જીન રાયોરે. ૫૦ ૩
 ખાર કોડરી દોલત લાગી, છોડી જ કાયરો ગટકોરે;
 વેદની કર્મ ઉદે જીખ લાગે, ત્યારે ખાવે નીરવદ બટકોરે. ૫૦ ૪
 તીણુ ને કુપાત્ર કહે અજ્ઞાની, દીધારી અવ્રત બતાવેરે;
 સુત્રમેં મુલ પાડન ચાલ્યો, કુમુદિ દિયારો ચોળલગાવેરે. ૫૦ ૫
 સાધુ સરીખા કહ્યા સૂત્રમેં, દસા સુત સ્કંધ સાખીરે;
 મુક્તિ મારગ સાધનને યા કરણી, વીરજીનેશ્વર યા ભાંખીરે. ૫૦ ૬
 સાવધ આરંભ મુલ ન દીસે, આહારરા દોપણુ ટાળોરે;
 તપસા ધર્મ ધ્યાન કરીને, નિજ આતમ અજવાળોરે. ૫૦ ૭
 ઉત્તમ વ્રતના ગુણુ અણુમોદે, લાયે શું હરખે વોરાવેરે;
 જીણુને ધર્મ ન કહે મિથ્યાત્વી, પાપ કીસી વીધ યાવેરે. ૫૦ ૮
 કહે અજ્ઞાની તીણુને દીધાનો, પરિત સંસાર ન ચાલ્યોરે;
 જીણુને દીધાનો વ્રત હોવે તો, સુત્રમેં કેમ ન ધાલ્યોરે. ૫૦ ૯
 તિણુને કષ્ટજે આરજીને દેધ, પરિત સંસાર કેણુ કીધોરે;
 કેવળીને દીધાનો વ્રત નચાલ્યો, ઓકેમ માનીયેં લીધોરે. ૫૦ ૧૦
 અવ્રતની ક્રિયા શ્રાવકને ટાળી, સુત્ર ભગવતી મોજોરોરે;
 વીરજીશ્વરયાકરણી બતાવી, તીણુને દીધાનો પાપનહીલગારોરે. ૫૦ ૧૧
 અગ્યારમી પડિમામેં શ્રાવક, પરાયો માગીને ખાવેરે;
 આપ તરે ને દાતારજ કુખે, યાકરણી જીન ક્યું બતાવેરે. ૫૦ ૧૨

ઠાંકો અંગાળો ને કામરફેરો, વિધામંત્રી ધુતારોરે;
 અચરજ આવે ઈશુસરધારા ગુરોરે, એ ધર્મ શીખાયો કેધાડોરે. ૫૦ ૧૩
 પડિમારી ભગવંતે આગા દીધી, સુઝતો માગીને આવેરે;
 જાને દીધાનો પાપ હુવે તો, વેચોરસુ અધકા થાવેરે. ૫૦ ૧૪
 દ્રવ્ય ધન તો ચોર લઈ જાવે, લારે પાપ ન આવેરે;
 એ માલ લે જાવે ને પાપ દેજાવે, વિશ્વાસધાતિ કહાવેરે. ૫૦ ૧૫
 ડાકણને જદી વીરજ વલગે, પીરણુ પરાયો જીવેરે;
 જ્યું પડિમા ધારીને, ભુખલાગે જાળ, લોગાને જાળ ડોવેરે. ૫૦ ૧૬
 ડાકણને કોઈ મંત્ર શીખાવે, તેને પણ પાપજ આવેરે;
 જ્યું ભગવંતે યા કરણી, બતાવી, જીભે નિન્નવ પાપ બતાવેરે. ૫૦ ૧૭
 કરણુ કરાવન ને આજીમોદન, પડિમા ધારી પાપનો લાગીરે;
 આગલાપાસે જઈને માગે, પાપ હોવે તો પડિમા ભાગીરે. ૫૦ ૧૮
 પાપ કહે તેહને પુછી જો, પડિમા કેમ સધાયરે;
 પાછો અન્યાય કહે અગાની, મનરો કુહેત લગાયરે. ૫૦ ૧૯
 તિણને દીધા ગુણુવત હોવે તો, સાધુજી કીમ ન દીયેરે;
 સાધુને દેવારો કલ્પ હુવે તો, તીણુરો ન્યાય સુણીયેરે. ૫૦ ૨૦
 જીણુ કલ્પીને સાધન દેવે, થીવર કલ્પી આહારોરે;
 ઈણુ સરધા લેખે શ્રાવકને દેવે, જીકે કેમ પામે ભવપારોરે. ૫૦ ૨૧
 સાધુ તો દોનુને નહીં દેવે, પણ પાપ ન જાણે લગારોરે;
 શ્રાવક તો ગુણુ જાણી દોનોને, દેવે નીરવદ આહારોરે. ૫૦ ૨૨
 સાધુજીને અનપાણી ન દેવે, જીભે શ્રાવકને પાપ બતાવેરે;

થીવર કહી જન કહીને નદેવે, આ ઉલટી ગલામેં આવેરે. ૫૦ ૨૩
 કહે મિથ્યાત્વી પાછો ધર આવે, જદ પડિમા પુરી હુઈ જાવેરે;
 પછી આરંભી કરે કરાવે, એ પાપ દાતારને આવેરે. ૫૦ ૨૪
 ઈણુ લેખે કોઈ શ્રાવક સાધાને, ઘત બહુ વોરાવેરે;
 કાડી માખી જીણુમેં પડી મુવે, એ પાપ શ્રાવકને થાવેરે. ૫૦ ૨૫
 અથવા સાધુજી કર્મ ઉદેસુ, બ્રહ્મ હુઈ જઈ પાપ કીધોરે;
 ઉતો પાપ શ્રાવકને નહીં આવે, એ ઉલટોન્યાય કીમ લીધોરે. ૫૦ ૨૬
 શ્રાવકને સાધુ ધર્મ સીખાવે, જીણુશું સ્વર્ગ તણા સુખ થાવેરે;
 દેવ અત્રિતિ પાપ કર્મ સેવે, એણે લેખે સાધુ દુખજનવેરે. ૫૦ ૨૭
 કપટી કહે મેં ધર્મ સીખાઈ, કરત સીવગત ગામીરે;
 પુન્ય વધે જીણુશું સ્વર્ગમેં જાવે, તો મેં નહીં જીણુરા કામીરે. ૫૦ ૨૮
 ધર્મ સાજ જાણી દેવે અનપાણી, વ્રતના ગુણુ વખાણુંરે;
 પછે આરંભ કરે કરાવે, તીણુને બલોં નહીં જાણુંરે. ૫૦ ૨૯
 આણુંદાદિક દસે શ્રાવક, સાતમાં અંગ મોઝારોરે;
 પડિમા પુરી હુવાં ધરમેં ન આયા, કાયા સોસીને કીધો સંચારોરે. ૫૦ ૩૦
 કાળ કરી દેવલોકે પહુતા, એક ભવ કરશે ઉત્તમ પ્રાણીરે;
 વીર જીણુંદરા શ્રાવક સુપાત્ર, પામશે પદ નીરવાણીરે. ૫૦ ૩૧
 પાછા આવ્યા નહીં કોઈ સુત્રમેં થેં કીણુ જ્ઞાન શું કહાવોરે;
 મનરાલીયા જીડ લગાઇને, અનંત સંસારી ક્યું થાવોરે. ૫૦ ૩૨
 અનેરો કોઈ ઉત્તમ શ્રાવક, વ્રત નીચમ મુદ્ધ પાજોરે;
 કોઈ ધર્મસાજ દેવે પુન્યવંત પ્રાણી. તીણુરો આરંભ ટાજોરે. ૫૦ ૩૩

(૬૫)

તપ સામાયક પોસોકરે, ન્યારે ધર્મસાજ નહી દેવેરે;
 મત નીમરા ગુણ નહીં જોવે, સેત ખાતા સામુ જોવેરે. ૫૦ ૩૪
 શ્રાવકનેતો દાન દેવણુરી, સાધુ આત્મા નહીં પેખેરે;
 જીજ્ઞસુ કહે મેં પાપ કહાંછા, પરમારથ નહીં પેતેરે. ૫૦ ૩૫
 પોપામાં પડીલેહણુ કરવી, સાધુ શ્રાવકને શીખાવેરે;
 ઉણુ પીરીયા આત્મા નહી દેવેં. પુછયા ધર્મ બતાવેરે. ૫૦ ૩૬
 પોપામોહી પાપ કરણુરો, શ્રાવક હુધ ગયો ત્યાગીરે;
 પડીલેહણુમેં પાપ હુવેતો, પોપો જાવે ભાંગીરે. ૫૦ ૩૭
 ઉભો હોવે સાહમો જાવે, ધરમા ચાલી વોરાવેરે;
 આદેશમેં અજ્ઞાન હોવેતો, ઉપદેશમાં ધર્મ બતાવેરે. ૫૦ ૩૮
 કલ્પ આજ્ઞાના ભેદ ન જાણે. મિથ્યાત્વ ક્ષંદમેં પડીયારે;
 શ્રાવકને કહે ઝેરનો બટકો, જીકે મુક્ત મારગ શુ ટળીયારે ૫૦ ૩૯
 સુમતિ કહ્યા ઉત્તરાધ્યયનમેં, ધર્માધર્મા કહાયોરે;
 ભગવતે શીખ કહ્યા શ્રાવકને. સુસાધુ કહ્યા જીનરાયોરે. ૫૦ ૪૦
 રતનારી માળા કહી શ્રાવકને, સુત્ર ભગવતિમે જાણીરે;
 જીજ્ઞસુ દીધાનો પાપ બતાવે, જાની મિથ્યાત્વમે મતિ દપટાણીરે. ૫૦
 સાપ સેવા એક જવ દુખ દાઈ, કુગુર વધારે સંસારોરે;
 કનેરામજી કહે સહુ સુણજો, કુમતિનો સંગ નીવારોરે. ૫૦ ૪૨
 સ્વામી શ્રી દલીચંદજી પ્રસાદે, કીયો મિથ્યાત્વનો નાસોરે;
 સંવત અદાર વરસ છયાસીયે. પીપાડ કીયો ચોમાસોરે. ૫૦ ૪૩

(૬૬)

ઢાળ ૧૯ મી.

દુહા.

- સદગુર ચરણે નિત્ય નમું, મુજથી કીયો ઉપગાર,
સુત્ર સિદ્ધાંત શીખાયને, આપ્યો સમકીતસાર. ૧
- સતક વીસમેં જાણીયે, તેહનો ઉદ્દેસો આહ,
ઐકવીસ સદસ્ય સંઘ વરતસેં ધર્યો ભગવતિમેં પાહ. ૨
- દીઠો ચંદ્રમા ચાલણી, ખારોટયાં ધર્મ થાય.
આગ્યારા ચમત્કાર જ્યું, નિન્હવ હોય ને ખુઝ જાય. ૩
- રતન જાંખા દીઠા ચઉદમેં, વ્યવહાર સૂત્રની ચુલ;
ઉત્કૃષ્ટા નામ ધરાવસે, જ્યાંરો કેસું સુલ. ૪
- શુદ્ધ સાધુને સેવજો, સૂત્રે લેજો જોય,
શુદ્ધ શ્રદ્ધા તુમે ધારજો, ખાંચમ કરશે કોય. ૫

ઢાળ.

જગતગુર ત્રિસલાનંદનવીર. ઐ દેશી.

- તત્ત્વ તીન સરધજોજી, દેવ ગુર અને ધર્મ.
ચતુરપણોતવ જાણીયેજી, જાણે ધર્મનો મર્મ,
ચતુર નર સુણજો જ્ઞાન વિચાર. ૧
- ચોત્રીસ અતિસે પરવર્યાજી, વાણી ગુણ પેંતીસ,
ધર્યાદેવ કરી સેવજોજી, જીયા રાગને રીસ. ૨
- પંચ મહાવ્રત પાળતાજી, પાળે પંચ આચાર,
નાવારા સાથી તે ગુરજી, તરેસો તારણહાર. ચતુર. ૩

કેઈક કુમતિ એહવાળું, કરે કુડા મતરી થાપ,
 વીર વચન ઉઘાપતાજી, લાને લાગે બહુજો પાપ. ચતુર. ૪
 મિથ્યાત્વી એણીપરે કહેજી, કેમેં કમાડ જડણો દીયો છોડ,
 એણુ જગમાંહે માહરીજી, કહો કુણુ કરશે હોડ. ચતુર. ૫
 કમાડ જડતા થકાજી, પહેલો વ્રત પુરો પાર,
 તો સાધવી યારો કીમ રહેજી, તુમેં મનમાં કરો વિચાર. ચૃ. ૬
 સાધવી યારો પુછે તારેજી, દેવે કલ્પ લગાય,
 વ્રતારા કલ્પ સારીખાજી, તીણુરી ખગર ન કાંચ. ચતુર. ૭
 જીવની જયણા આશરીજી, કલ્પ ખરાખર હોય,
 કંચવો જાંગીયો આદીદેજી, એતો અધિકા જ્ઞેય. ચતુર. ૮
 સાધુને જીવ ન મારણોજી, સમણીને મારણો હોય.
 એહવો સુત્રમેં જો હુવેજી, તો આણુ દીખાવો મોય. ચતુર. ૯
 કોઈ અનારજ એહવોજી, કહે સાધવીને આય,
 સમણી કાચો પાણી પીએજી, નહીંતર શીયજ ખંડાય. ચતુર. ૧૦
 સમણી પાણી પીવે તરેજી, આવેપ્રાયશ્ચિત કે નાહીં,
 જીવ માર્યા ચોથો કીમ રહેજી, સોચો મનરે માંહી. ચતુર, ૧૧
 ધારે કહેણુ લેજો સાધવીજી, નીલ વીસોરા ઝંદરા માર;
 શીલ રાખણુ રે આશરેજી, નીલ સેવે અણાચાર. ચતુર. ૧૨
 આરજ વિહાર નકરેતાજી, કોઈ હોવે અનારજ લાર;
 શીયજ રાખણુરે કારણેજી, દેણો પુરો પાર. ચતુર. ૧૩
 મોટો જીવ મરે કમાડથીજી, નાનો જીવ કમાડીયે જ્ઞેય;

(૬૮)

જીવ મરાય ને સાધનેજી, આહાર ન. લેજો કોય. ચતુર. ૧૪
સાધુ જીવ મારે નહીંજી, અનેરા પાંસે ન મરાય;
માર્ગ ભણે જાણે નહીંજી, મન વચન કરીને કાય. ચતુર. ૧૫
થારેકહુજી લેખે કરજી, કીમ રહ્યોજી જડાવો મુંઢા સ્યુદાખ;
યારી શ્રધ્ધા આશરેજી, યારો સંજમ હોવે રાખ. ચતુર. ૧૬
કમાડીયો ખુલાવતાંજી, યારે કહેની પરંપરાય;
ઋષભાદિકને પતાવતાજી, દરવાજા જેટલા થાય. ચતુર. ૧૭
કમાડીયો નિષેધતાંજી, ભક્ષા આહારની પડે અંતરાય;
તીજી કારણુ ન નીષેધીયોજી, કહે આડાઆવે જીનરાય. ચતુર. ૧૮
લાલ માલ પર ચીતદીયોજી, તીજીથી કમાડી ખુલાવ;
ખાણાકપર ચિત દીયોજી, જ્યારી કેમ માની ને વાત. ચતુર. ૧૯
ઉત્તરાધ્યયન પેંતીસમેંજી, છ વાના વરજ્યાં વીર;
જીજુરો જવાખ ચીત કરીજી, મુણજી સાહસ ધીર. ચતુર. ૨૦
મનોહર ચિત ધરંજી, મલધુવેણુ સુવાસ;
કમાડ સહીતને ચંદ્રવોજી, ઘોળો કરે પ્રકાશ. ચતુર. ૨૧
મને કરીને વંછે નહીંજી, તીજુરો કારણુ છે કેમ;
દંદ્રી વશ કરતાં દોહીલીજી, રહ્યા જાગે પ્રેમ. ચતુર. ૨૨
સંબંધુક વાના નહીં આદરેજી, એહનો કારણુ નાહી;
ચીત ઉન્માદજી હુવેજી, તીજી સ્થાનકરે માંહી. ચતુર. ૨૩
ચોથા વ્રત આસરે ઇંહા કહ્યોજી, પેલા આશ્રી મત જાણ;
કમાડજીડીયાચોયોનહીંભંગેજી, કરોકેવળીવચનપ્રમાણ. ચતુર. ૨૪

સાંજી પાવર પેહીયંજી, મુનીવર નહીં ઉઘાડ.
 અણુ જન્યા ઋષીશ્વરજી, નહીં ખોસે કમાડ. ચતુર. ૨૫
 જન્યાને તો ખોલવેજી, દશ વિકાળીકરો ન્યાય;
 અદારમીગાથા વાંચજેજી, પાંચમાં અધ્યયનરે માંચ. ચ૦ ૨૬
 કીરસો મુનિને ખોલજોજી, જન્યાને પડી લેખ;
 આચારાંગ સુતરકંઠ દુસરેજી, દુજે અધ્યયનલ્યોદેખ. ચ૦ ૨૭
 પ્રહત કલ્પ ઉદેશે પેહેતરોજી, મુની રહે અવંગુય દાર;
 કલ્પ કલ્પ છે સાધુનેજી, અનાર્ય દેશ વિહાર. ચ૦ ૨૮
 વૃક્ષ હેઠે રહેજો સાધનેજી, કીમ રહો હાટારે માંચ;
 અનાર્ય વિચરજો ધાંભણીજી, ક્યુંરહ્યાં આરજ મેરીરાય. ચ૦ ૨૯
 અનાર્ય વિચરે તીકોજી, તે તો અધિકાર્થ જોય;
 આર્યમે ધર્મ પ્રકાશતાજી, દોષ ન લાગે કોય. ચતુર. ૩૦
 પ્રહને હેઠે ઉતરેજી, આ અધિકાર્થ સંત;
 હવેલીમે ઉતરેજી, તીજુમે દોષ નહીં આવંત. ચતુર. ૩૧
 અવંગુય દાર રહેતા થકાંજી, પાપ ન લાગે કાંચ;
 કમાડ સહીત જાગામીજેજી, તોસહજ ઉતરેમુનિરાય. ચતુર. ૩૨
 કલ્પ ભેદ પાપો નહીંજી, યુહીજ ખેંચે રૂંઢ;
 ઈણુ સરધાસુ દેખતાજી, દીસો પુરા મિથ્યાત્વી મુંઢ. ચતુર. ૩૩
 કમાડ નિષેધતા ધ્રુવજી. નીરાતાડરો જુઠ;
 રૂપરો પેઠ છોડનેજી, કયોં આવો જાહાથી ઉઠ. ચતુર. ૩૪
 કમાડ છત્રીસી સુણોજી, આજસ જાંધ મીટાય;
 પુજ્ય ચોથમજી પ્રસાદથીજી, બુધમજીયે બજાય. ચતુર. ૩૫

(૭૦)

ઢાળ ૨૦ મી.

ચંદ્ર ગુપ્ત રાજ સુણા—એ દેશી.

નિન્હવની શ્રધા જુરી, મત ધારો ભવિજન પ્રાણીરે;
ઝેર સરીખી જાણુને, એ શ્રધા છે દુર્ગત ખાણીરે. નિન્હવ. ૧
મેલા કપડા પેહેરીને, ભોળાને ભરમાવેરે;
પાપી પારધી જીમ હરણુને, મધુરે સ્વરે લલચાવેરે. નિન્હવ. ૨
માંડા તણી પેરે ચાલતા, કુંક કુંક ભરતા પાવરે;
વાનર ગુર સિંહની પરે, ખેલતાં કપટનો દાવરે. નિન્હવ. ૩
પાટ પાટલા સ્થાનક તણા, નિન્હવે દીધા લાગીરે;
સ્થાપિત પાટો ભોગવે, એહવા દુષણુ સેવે દુર્ભાગીરે. નિન્હવ. ૪
પારેવો જાણ્યો મીનિએ, કોષ મુકાવે ધર્મ જાણીરે;
દયા પાળે તેને પાપ કહે, નિચ નિન્હવનીએ નિશાનીરે. નિન્હવ. ૫
સમકીતનું લક્ષણ કહ્યું અનુકંપા સૂત્ર મોઝારે;
સૂત્ર ન્યાય સમજે નહીં, મુંઢ જાય જન્મારો હારરે. નિન્હવ. ૬
ધર્મ પામી પરદેશીએ, દેખો દાનશાળા મંડાવીરે;
પાપ હુવે તો કેશી સ્વામીએ, કીમદીધી નહી છંડાવીરે. નિન્હવ. ૭
ત્રણીકે પડહ વગડાવીયો, અમારી તણો ધર્મ કાજરે;
ધર્મ પામી કર્તવ્ય કર્યું, થાશે તિર્થકર મહારાજરે. નિન્હવ. ૮
પશુઓના શબ્દ સુણી કરી, પ્રભુ પાછાવળ્યા નેમનાથરે;
સંવહરી દાનજ દીઓ, શીવપુર તણો જે સાથરે. નિન્હવ. ૯
હાથીને ભવે સસલા તણી, દયા મેઘકુમર જીવે કીધીરે;
અનંતસંસારકાપીકરી, સ્વર્ગપામ્યાને પામશે સિદ્ધિરે. નિન્હવ. ૧૦

(૭૧)

દાણાંગ દાણે દશમેં ભાંખ્યું દશ પ્રકારનું દાનરે;
 અનુકંપા પ્રથમ કહ્યું, સમજે ન સુત્ર અજ્ઞણરે. નિન્હવ. ૧૧
 ધર્મ દક્ષાલી કૃષ્ણે કરી, હજાર જીવને દીધી સાજરે;
 ભલુંકર્ણ્ય કરવાયકી, થાશેઅમમ નામે જીનરાજરે. નિન્હવ ૧૨
 પરતું કર્યું લાગે નહી, મુકાવનારને પાપરે;
 પોતાનુ કીધું લાગે સહી, એવી ભગવતિમાંહી છાપરે. નિન્હવ ૧૩
 પાંચમું પાપ પરિગ્રહ, તે તો મુઠ્ઠા પ્રભુજીયે ભાંખીરે;
 તેદીધીકાયનેદેવાયનહી, એવીસૂત્રમાંવાણીદાખીરે. નિન્હવ. ૧૪
 પરિગ્રહથી ધર્મ હુવે, જીઓ અંતર આંખ ઉધારરે;
 વસ્ત્ર પાત્ર એજા વહોરે, મુની લાભ જાણી અપારરે. નિન્હ. ૧૫
 પરિગ્રહ અપરીગ્રહ હુવે, જો મુઠ્ઠા દેવે ત્યાગીરે;
 દાતારને લાભજ ધણો, પરભવે થાય વડભાગીરે. નિન્હવ. ૧૬
 ગુરૂની શ્રદ્ધા ત્યાગી કરી, મુરખે લીધી ખીજની સાજરે;
 મત આંધવા કારણે, કરે તેરા પંથીના કાજરે. નિન્હવ. ૧૭
 એવું જાણી ભવિ પ્રાણીયા, છાંડો નિન્હવ શ્રદ્ધા કુડીરે;
 ગુરૂ પ્રતાપે વરચંદ્ર કહે, જેથી પામસો ગતી રૂડીરે નિન્હવ. ૧૮

સવૈયા એકત્રીસા.

ઉનિકો અભાગ પુરો ગુરૂનીયે તેરા પંથી.
 દયા દાન હિયાસેંતિ પુછને મીઠાયો હે;
 કપટમેં કપટજ્ઞકૈ દુષ્ટ પ્રણામી ગુરે;
 કૂરે કૂરે સુત્રકેરી સાખ દરશાયો હે.
 દયા દાન જાવે જાળ નીલાડીકો તેજ મીટે,

એનો ચોટે વાત નહીં દેખ સું સુનાયો હે.
 ખુદિવાન હોવે પ્રાણી ઈનકી શ્રદ્ધાકું ત્યાગે,
 બનકે ભાગ બનકે શુદ્ધ શ્રદ્ધામાંહી આયો હે.
 પાઠ હીકો મોડે ચોટે અસંજતી પોષણુયા,
 એસો ખોટો પાઠ લીખ સુત્ર હી શીખાયો હે;
 મહાવીર સ્વામી ચુકા બતાવે નિઃશંક મુઠ,
 રૂઢહીકું તાણે જીરે હીએ તમ છાયો હે;
 સાધુ હીકે ક્ષાંતી દેઈ દયાવંત ખોલે કોય,
 દોનુંકું બતાવે તુલ્ય એસ્યો તંત પાયો હે.
 જીવકું બચાવે કોઈ મારેસો સરીખા ગણે;
 ધીક ધીક એસો પંથ દાય નહીં આયો હે. ૨
 સોલમાં શતક વિચ ઉદેસે ત્રજોકે માંહી,
 ચારસ મુનિકું દેખ વૈદ કાઠ ડારી હે.
 ધ્યાના રૂઢ ઋષિ ખડે દોપારસો ત્યાગો તન,
 નાક શ્વાસકે મુનિ વેદના તો ભારી હે;
 મુનિકે ક્રીયાહી નાંહ ધર્મ અંતરાય વિના,
 વૈદકે ક્રીયા છે શુભ વડો ઉપકારી હે;
 સુત્રમે ખુલાશે પાઠ અર્થાકાર કીયે અર્થ,
 મુરખ ઉલટી કહે જાકી મત કારી હે. ૩
 આચારંગ દુજે સ્કંધ અધ્યયન ત્રીજા કે વીચ,
 મુનીતો વિહાર કરે મૃગ મુથ દેખા હે,
 પારધિ પુછે છે મુનિ મૃગાદિક દેખા તુમ જાણ,

(૭૩)

બુદ્ધ બોલે જાણુ, લાભહી અલેખા હે;
સુત્રહીકે પાઠ મોડે મૌનહીકી કરે થાપ,
મૌન પાઠવારે એ ભગવતિ પેખા હે;
મુળ સુત્ર ટીકાકાર અર્થ નહીં માને મુંઢ,
પહાડ ઉડાડે જ્યાં પુછે પુણી લેખા હે. ૪
દેવ ગુરૂ ધર્મ લોપ મન મને પંથ કાઢ,
અર્થ હીન જીજી કહે દેખો ઊંધ મતિ હે;
વીર સુકા ગુરૂ ભુલા લુંપક દયાકે પુરા,
તેરા પંથી ભેખ ધારી જાણો નિચ ગતિ હે;
તત્વકી ખખરના હવાનાતો જખર કરે,
દોષ શું ભરે હે પુરે કહે નહીં રતિ હે;
પુછે પ્રશ્ન દયા હીન મુઝા ખાયા કાંઈહુવે,
શ્રાવકો પેટ આછો કરેકયું નજતિ હે, ૫
ભગવતિ આદી સુત્રે શ્રાવક અભંગદાર,
અનુકંપાદાન દેખો કહા વરજ કીએ હે;
પ્રદેશી તો ભાગ ચ્યાર જામેં દાનશાળા,
ચક્ર કીધી ઝોર પ્રભુ સારે વરશીદાન દીએ હે;
તેરા પંથી સાધુ ખીન સખીકું દીએ મેં પાપ,
એસી થાપ કરે દુષ્ટ જરા નહી ખીએ હે;
બોલેકું બ્રમાય પાપી ખોટે પંથમાંહી રાલે,
અમૃતકું છોરે દોર મુંઢ ઝેર પીએ હે, ૬
વૃહત કૃષ્ણ પેલા અધ્યયન ક્રમાડ સાધુને વાંચ્યા,

સાધવી ઉધાડે ખોલે મુંઢ એસી ગાંઠ હે;
 પેંતીસમાધ્યેન ઉતરાધ્યેન શુક્રા નામ લેવે,
 ખરા હે અન્નણુ જામે જ્ઞાન રતિ નાંઈ હે;
 જન કલ્પીનખોલે સ્થીવર કલ્પી ખોલે,
 જડે દિખાવામેં સુત્ર માહે દેખે કયું ન આપ હે;
 સુત્ર રહસ્ય જાને નાંહ શબ્દકો ખોધનાહ પર,
 લોક ડરનાહ ભસે સ્વાન દાહ હે. ૭

મુંજને કઠોર ઓર કદા ગ્રહી નીર દઈ,
 એસા જીવ હુવે તાકું શ્રદ્ધા એહરચેહે;
 સુત્રકે ન્યાયસેંતી માત્ર ગ્રંથ મ્લેછ વિના,
 વિરૂધ ઓ કુપંથ એસો માને જુઠે લુચે હે;
 ખોજ હોય સુત્ર રચી શાસ્ત્રજ વિવેકી ભારી,
 પુણ્ય ધારી શ્રદ્ધા પાય પાછી ફેર મુચે હે;
 અચરજ આવે હે એક હોવે છે વિવેકવંત,
 દેખ અંધ કુપ પરે માનો ગ્રહકચેહે. ૮

તેરા પંથીસેં તીમેરા દ્વેષ નહીં પ્યારે ભાઈ,
 ઉત્સૂત્ર કહનસેંતી દ્વેષ મેરા જાન જ્ઞે;
 ભીપનજીકી કીંની દાળા સૂત્ર સાખ દેવી દેખો,
 ખોજ હોય સુત્ર જોઈ જ્ઞાન દ્રષ્ટી છાનજ્ઞે;
 ચર્ચાહીકો કામ કાંઈ પક્ષપાત વિના દેખો,
 દાસીઆકી વાતપર શ્રદ્ધા મતિ તાનજ્ઞે;

(૭૫)

રામ મુનિ કહે પ્યોરે શ્રદ્ધા શુદ્ધ કરો,
સારે સવૈયા સુણીને નવ રીસ મતિ માનજો. ૯

આ ચોપડી અમે અમારી મુદ્ધિ પ્રમાણે મુદ્રારી છે
તેમાં મારવાડી ભાષામાં કેટલીક ઢાળો છે તેથી કેઇ વા-
ક્યમાં તથા પદમાં ભુત્તચુક રહિગઇ હોયતો સુગમન કૃપા
કરી મુદ્રારી લેશે એ અમારી વિનમિ છે. શ્રીરસ્તુ.

બાહેર ખબર

આ પુસ્તક નીચે લખેલે ઠેકાણેથી ફોકડી કીમતે
મળશે. પરદેશથી મંગાવનારને ટપાલ ખર્ચ જુદુ.

પાંકાનેર—મારી પાસેથી.

ભારખી—જનશાળામાંથી.

લીંબડી—વેરા જીવનકાલ કાળીદાસ પાસેથી.

માંડવી—શા સોંકળચંદ ખીમરાજ પાસેથી.

અમદાવાદ—મેલેના ધોળકાભાઈ નરસીહદાસ પાસેથી.

ભાવનગર—શ્રી જન ધર્મ પ્રસારક સભામાંથી.

સદરજુ બુક સામટી ખરીદ કરનારને કાકાયતથી આપ-
વાનો આવશે. જુલાના માટે ટપાલ ઠાગેએ લખ્યા મંગા-
વી લેવો. જાણ.

પાંકાનેર.

તા ૧-૧૧-૮૮

સક્રમીચંદ ચતુર.

